

คู่มือการใช้ยาทั่วไปทางทันตกรรม

จัดทำโดย

เภสัชกรหญิงน้ำตาล พรหมมา

คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธนเรศวร

คำนำ

การใช้ยาอย่างเหมาะสมและปลอดภัยเป็นสิ่งสำคัญในกระบวนการรักษาทางทันตกรรม เนื่องจากยาที่ใช้ในการดูแลผู้ป่วยทางทันตกรรมมีความหลากหลาย ทั้งในด้านกลุ่มยา ขนาดยา วิธีการใช้ และผลข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้น ดังนั้น เพื่อให้บุคลากรทางทันตกรรมสามารถให้การรักษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปลอดภัย และสอดคล้องกับแนวทางเวชปฏิบัติที่ได้มาตรฐาน คู่มือการใช้ยาทั่วไปทางทันตกรรมฉบับนี้จึงได้จัดทำขึ้นโดยมีเนื้อหาประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับรายการยาที่ใช้ประจำในโรงพยาบาลทันตกรรม คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ข้อบ่งใช้ ขนาดยา วิธีการใช้ ผลข้างเคียงที่พบบ่อย รวมถึงคำแนะนำในการเฝ้าระวังและติดตามผลการใช้นอกจากนี้ยังมีการวิเคราะห์การใช้ยา (Drug Use Evaluation - DUE) เพื่อประเมินความเหมาะสมในการสั่งจ่ายยาในกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงหรือใช้บ่อย ตลอดจนเสนอแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพการใช้ยา

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อทันตแพทย์ เภสัชกร พยาบาล และบุคลากรสาธารณสุขทุกท่านที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุสมผล และยกระดับคุณภาพการดูแลรักษาผู้ป่วยทางทันตกรรมให้ดียิ่งขึ้น หากมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมใดๆ ผู้จัดทำยินดีน้อมรับเพื่อนำไปปรับปรุงในการจัดทำฉบับต่อไป

ผู้จัดทำ

เภสัชกรหญิงน้ำตาล พรพมา

ตำแหน่ง เภสัชกรโรงพยาบาลทันตกรรม มหาวิทยาลัยนเรศวร

กิตติกรรมประกาศ

คู่มือการใช้ยาทั่วไปทางทันตกรรมเล่มนี้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อบุคลากรทางทันตกรรมได้สำเร็จเรียบร้อยดีด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผศ.ดร.ทพญ.ชลธิป ชมพูนุท ณ อยุธยา ประธานกรรมการบริหารหน่วยเภสัชกรรม และผู้บริหารคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่ได้สละเวลาอันมีค่าในการให้ความอนุเคราะห์และสนับสนุน ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อคู่มือเล่มนี้ และยังใส่ใจในทุกรายละเอียดทุกๆ ขั้นตอน ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้คู่มือสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอขอบพระคุณเพื่อนร่วมงานทุกท่านที่ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการจัดทำคู่มือเล่มนี้

สารบัญ

หน้า

คำนำ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญภาพ	ฉ
การจัดกลุ่มยาในบัญชียาหลักแห่งชาติ.....	1
การจัดกลุ่มยาตามความปลอดภัยต่อทารกในครรภ์ (pregnancy category)	2
บทที่ 1 กลุ่มยาด้านไวรัส (Antiviral drug)	3
1.1 Acyclovir cream.....	5
1.1.1 Acyclovir cream 5%, 1g.....	5
1.1.2 Acyclovir cream 5%, 5g.....	6
บทที่ 2 กลุ่มยาปฏิชีวนะ (Antibiotics)	7
2.1 Amoxicillin	9
2.1.1 Amoxicillin 250 mg.....	9
2.1.2 Amoxicillin 500 mg.....	10
2.1.3 Amoxicillin syrup 125 mg/5 ml.....	11
2.1.4 Amoxicillin syrup 250 mg/5 ml.....	12
2.2 Amoxyclov 625 mg.....	13
2.3 Azithromycin Syrup 200 mg/5 ml.....	14
2.4 Cephalexin syrup 250 mg/5 ml.....	15
2.5 Clindamycin 300 mg.....	16
2.6 Chlorhexidine 0.12% mouthwash	17
2.7 Metronidazole 200 mg.....	18
2.8 Minocycline ointment.....	19
2.9 Roxithromycin 150 mg.....	20
2.10 Tetracycline 250 mg.....	21
บทที่ 3 กลุ่มยารักษาอาการปวดปลายประสาท (Drugs for neuropathic pain)	22
3.1 Amitriptyline 10 mg.....	24
3.2 Carbamazepine.....	25
3.2.1 Carbamazepine 200 mg.....	25
3.2.2 Carbamazepine CR 200 mg.....	26
3.3 Oxcarbazepine 300 mg.....	27
3.4 Gabapentin.....	28

3.4.1 Gabapentin 100 mg.....	28
3.4.2 Gabapentin 300 mg.....	29
บทที่ 4 กลุ่มยาวิตามินเสริมอาหาร (Nutritional supplements)	30
4.1 Folic acid 5 mg	32
4.2 Vit B 1-6-12	33
4.3 Vitamin B complex	34
บทที่ 5 กลุ่มยาด้านเชื้อรา (Antifungal drug)	35
5.1 Nystatin oral suspension	37
5.2 Daktarin oral gel	38
5.3 Clotrimazole lozenge 10 mg	39
บทที่ 6 กลุ่มยาแก้ปวด (Analgesics)	40
6.1 Paracetamol	42
6.1.1 Paracetamol 325 mg	42
6.1.2 Paracetamol 500 mg	43
6.1.2 Paracetamol Syrup 120 mg/ 5 ml	44
บทที่ 7 กลุ่มยาด้านการอักเสบ (NSAIDs drug)	45
7.1 Diclofenac 50 mg	47
7.2 Ibuprofen	48
7.2.1 Ibuprofen 200 mg	48
7.2.2 Ibuprofen 400 mg	49
7.2.3 Ibuprofen Syrup 100 mg/5 ml	50
7.3 Mefenamic acid 500 mg	51
7.4 Naproxen 250 mg	52
7.5 Difflam solution	53
7.5.1 Difflam solution 100 ml	53
7.5.2 Difflam solution 200 ml	54
บทที่ 8 กลุ่มยาคายกังวลและคลายกล้ามเนื้อ (Anxiolytics and muscle relaxant)	55
8.1 Diazepam 5 mg	57
8.2 Tolperisone 50 mg	58
บทที่ 9 กลุ่มยาสเตียรอยด์ (Corticosteroids)	60
9.1 Triamcinolone	61
9.1.1 Triamcinolone 1%, 1g	61
9.1.2 Triamcinolone 1%, 5g	62
9.2 Fluocinolone 0.1% in orabase	63

9.3 Fluocinolone 0.1%/Clotrimazole 1%	64
9.4 Dexamethasone 0.5 mg	65
9.5 Dexamethasone 0.05% mouthwash	66
9.6 Prednisolone 5 mg	67
บทที่ 10 กลุ่มยารักษาอาการปากแห้ง (Hyposalivation & xerostomia)	68
10.1 Biotene oral balance	70
10.2 GC Dry mouthwash	71
10.3 Xerostomia mouthwash	72
บทที่ 11 กลุ่มยาอื่นๆ (Other)	73
11.1 Fluoride mouthwash 0.05%	75
11.2 Solcoseryl jelly 10 g	76
ภาคผนวก	
การเขียนใบสั่งยา	78
บรรณานุกรม	79

สารบัญภาพ

บทที่ 1 กลุ่มยาด้านไวรัส (Antiviral drug)

รูปที่ 1.1.1 ยาด้านไวรัส Acyclovir cream 5%, 1g (ZEVIN CREAM [®])	5
รูปที่ 1.1.2 ยาด้านไวรัส Acyclovir cream 5%, 5g (VIVAX [®])	6

บทที่ 2 กลุ่มยาปฏิชีวนะ(Antibiotics)

รูปที่ 2.1.1 ยาปฏิชีวนะ Amoxycillin 250 mg (GPO Mox 250 [®])	9
รูปที่ 2.1.2 ยาปฏิชีวนะ Amoxycillin 500 mg (GPO Mox 500 [®])	10
รูปที่ 2.1.3 ยาปฏิชีวนะ Amoxycillin syrup 125 mg/5 ml (AMOXI.TO.DRY [®])	11
รูปที่ 2.1.4 ยาปฏิชีวนะ Amoxycillin syrup 250 mg/5 ml (AMOXI.TO.DRY FORTE [®])	12
รูปที่ 2.2 ยาปฏิชีวนะ Amoxyclav 625 mg (AMK 625 [®])	13
รูปที่ 2.3 ยาปฏิชีวนะ Azithromycin Syrup 200 mg/5 ml (ONZET [®])	14
รูปที่ 2.4 ยาปฏิชีวนะ Cephalexin syrup 250 mg/5 ml (ZEPLEX [®])	15
รูปที่ 2.5 ยาปฏิชีวนะ Clindamycin 300 mg (CLINDA GPO [®])	16
รูปที่ 2.6 ยาปฏิชีวนะ Chlorhexidine 0.12% mouthwash (C-20 [®])	17
รูปที่ 2.7 ยาปฏิชีวนะ Metronidazole 200 mg (Vagilan [®])	18
รูปที่ 2.8 ยาปฏิชีวนะ Minocycline ointment (PERIOCLINE PERIODONTAL OINTMENT [®])	19
รูปที่ 2.9 ยาปฏิชีวนะ Roxithromycin 150 mg (ROXTHRIN [®])	20
รูปที่ 2.10 ยาปฏิชีวนะ Tetracycline 250 mg (TETRACYCLINE [®])	21

บทที่ 3 กลุ่มยารักษาอาการปวดปลายประสาท (Drugs for neuropathic pain)

รูปที่ 3.1 ยารักษาอาการปวดปลายประสาท Amitriptyline 10 mg (AMITRIPTYLINE HYDROCHLORIDE 10 mg [®]).....	24
รูปที่ 3.2.1 ยารักษาอาการปวดปลายประสาท Carbamazepine 200 mg (PANITOL [®])	25
รูปที่ 3.2.2 ยารักษาอาการปวดปลายประสาท Carbamazepine CR 200 mg (TEGRETOL CR 200 [®]) ...	26
รูปที่ 3.3 ยารักษาอาการปวดปลายประสาท Oxcarbazepine 300 mg (TRILEPTAL [®])	27
รูปที่ 3.4.1 ยารักษาอาการปวดปลายประสาท Gabapentin 100 mg (GABAPENTIN GPO [®])	28
รูปที่ 3.4.2 ยารักษาอาการปวดปลายประสาท Gabapentin 300 mg (GABAPENTIN GPO 300 mg [®]) ..	29

บทที่ 4 กลุ่มยาวิตามินเสริมอาหาร (Nutritional supplements)

รูปที่ 4.1 ยาวิตามินเสริมอาหาร Folic acid 5 mg (FOLIC ACID TABLETS [®])	32
รูปที่ 4.2 ยาวิตามินเสริมอาหาร Vit B 1-6-12 (VITAMIN B1 B6 B12 [®])	33
รูปที่ 4.3 ยาวิตามินเสริมอาหาร Vitamin B complex (MEDICPLEX TABLET [®])	34

บทที่ 5 กลุ่มยาด้านเชื้อรา (Antifungal drug)	
รูปที่ 5.1 ยาด้านไวรัส Nystatin oral suspension (TYSTATIN ORAL SUSPENSION [®])	37
รูปที่ 5.2 ยาด้านไวรัส Daktarin oral gel (Daktarin oral gel [®])	38
บทที่ 6 กลุ่มยาแก้ปวด (Analgesics)	
รูปที่ 6.1.1 ยาแก้ปวด Paracetamol 325 mg (XEBRAMOL 325 [®])	42
รูปที่ 6.1.2 ยาแก้ปวด Paracetamol 500 mg (PARA GPO [®])	43
รูปที่ 6.1.3 ยาแก้ปวด Paracetamol Syrup 120 mg/ 5 ml (PARACETAMOL SYRUP PEDIATRIC [®])	44
บทที่ 7 กลุ่มยาด้านการอักเสบ (NSAIDs drug)	
รูปที่ 7.1 ยาด้านการอักเสบ Diclofenac 50 mg (VOLTA [®])	47
รูปที่ 7.2.1 ยาด้านการอักเสบ Ibuprofen 200 mg (CEFEN 200 Y [®])	48
รูปที่ 7.2.2 ยาด้านการอักเสบ Ibuprofen 400 mg (I-PROFEN 400 [®])	49
รูปที่ 7.2.3 ยาด้านการอักเสบ Ibuprofen Syrup 100 mg/5 ml (IBROFEN SYRUP [®])	50
รูปที่ 7.3 ยาด้านการอักเสบ Mefenamic acid 500 mg (ANALGIC-500 [®])	51
รูปที่ 7.4 ยาด้านการอักเสบ Naproxen 250 mg (NAPROXEN TABLETS 250 MG [®])	52
รูปที่ 7.5.1 ยาด้านการอักเสบ Difflam solution 100 ml (Difflam solution [®])	53
รูปที่ 7.5.2 ยาด้านการอักเสบ Difflam solution 200 ml (Difflam solution 200 ml [®])	54
บทที่ 8 กลุ่มยาคลายกล้ามเนื้อและคลายกล้ามเนื้อ (Anxiolytics and muscle relaxant)	
รูปที่ 8.1 ยาคลายกล้ามเนื้อและคลายกล้ามเนื้อ Diazepam 5 mg (Diazepam GPO [®])	57
รูปที่ 8.2 ยาคลายกล้ามเนื้อและคลายกล้ามเนื้อ Tolperisone 50 mg (MYOXAN [®])	58
บทที่ 9 กลุ่มยาสเตียรอยด์ (Corticosteroids)	
รูปที่ 9.1.1 ยาสเตียรอยด์ Triamcinolone 1%, 1g (TRINOLONE ORAL PASTE [®])	61
รูปที่ 9.1.2 ยาสเตียรอยด์ Triamcinolone 1%, 5g (KENO ORAL PASTE [®])	62
รูปที่ 9.2 ยาสเตียรอยด์ Fluocinolone 0.1% in orabase (Fluocinolone 0.1% orabase [®])	63
รูปที่ 9.3 ยาสเตียรอยด์ Fluocinolone 0.1%/Clotrimazole 1% (Fluocinolone-Clotrimazole gel [®]) ..	64
รูปที่ 9.4 ยาสเตียรอยด์ Dexamethasone 0.5 mg (DEXA METHASONE TABLETS [®])	65
รูปที่ 9.5 ยาสเตียรอยด์ Dexamethasone 0.05% mouthwash (Dexamethasone 0.05% MW 300ml [®])	66
รูปที่ 9.6 ยาสเตียรอยด์ Prednisolone 5 mg (PREDNISOLONE TABLETS 5 MG [®])	67

บทที่ 10 กลุ่มยารักษาอาการปากแห้ง (Hyposalivation & xerostomia)

รูปที่ 10.1 ยารักษาอาการปากแห้ง Biotene oral balance (Biotene oral balance gel[®]) 70รูปที่ 10.2 ยารักษาอาการปากแห้ง GC Dry mouthwash (GC Dry mouth gel[®]) 71รูปที่ 10.3 ยารักษาอาการปากแห้ง Xerostomia mouthwash (M Dent Fresh[®]) 72

บทที่ 11 กลุ่มยาอื่นๆ (Other)

รูปที่ 11.1 ยาอื่นๆ Fluoride mouthwash 0.05% (Sodium Fluoride mouthwash 0.05%[®]) 75รูปที่ 11.2 ยาอื่นๆ Solcoseryl jelly 10 g (Fullext[®]) 76

การจัดกลุ่มยาในบัญชียาหลักแห่งชาติ

บัญชี ก หมายถึง รายการยาสำหรับสถานพยาบาลทุกระดับ เป็นรายการยามาตรฐานที่ใช้ในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาสุขภาพที่พบบ่อย มีหลักฐานชัดเจนที่สนับสนุนการใช้ มีประสพการณ์การใช้ในประเทศไทยอย่างพอเพียง และเป็นยาที่ควรได้รับการเลือกใช้เป็นอันดับแรกตามข้อบ่งใช้ของยานั้น

บัญชี ข หมายถึง รายการยาที่ใช้สำหรับข้อบ่งใช้หรือโรคบางชนิดที่ใช้ยาในบัญชี ก ไม่ได้ผล หรือใช้เป็นยาแทนยาใน บัญชียา ก ตามความจำเป็น

บัญชี ค หมายถึง รายการยาที่ต้องใช้ในโรคเฉพาะทาง โดยผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการ ของสถานบริการนั้นๆ โดยมีมาตรการกำหนดการใช้ซึ่งสถานพยาบาลที่ใช้จะต้องมีความพร้อมตั้งแต่การวินิจฉัย จนถึงติดตามผลการรักษา เนื่องจากยาในกลุ่มนี้เป็นยาที่ถ้าใช้ไม่ถูกต้อง อาจเกิดพิษหรือเป็นอันตรายต่อผู้ป่วย หรือเป็นสาเหตุที่เกิดเชื้อดื้อยาได้ง่าย หรือยาที่มีแนวโน้มในการใช้ไม่ตรงตามข้อบ่งชี้หรือไม่คุ้มค่าหรือมีการนำไปใช้ในทางที่ผิด หรือมีหลักฐานสนับสนุนการใช้ที่จำกัด หรือมีประสพการณ์การใช้ในประเทศไทยอย่างชัดเจน หรือมี ราคาแพงกว่ายาอื่นในกลุ่มเดียวกัน

บัญชี ง หมายถึง รายการยาที่มีหลายข้อบ่งใช้ แต่มีความเหมาะสมที่ใช้เพียงบางข้อบ่งใช้ หรือมีแนวโน้มจะมีการ สั่งใช้ยาไม่ถูกต้องหรือเป็นรายการยาที่มีราคาแพง จึงเป็นกลุ่มยาที่มีความจำเป็นต่อการระบุข้อบ่งใช้และเงื่อนไข การสั่งใช้ยา การใช้บัญชียาหลักแห่งชาติไปอ้างอิงในการเบิกจ่าย ควรนำข้อบ่งใช้และเงื่อนไขการสั่งใช้ไป ประกอบการพิจารณาอนุมัติการเบิกจ่าย

บัญชี จ หมายถึง

1. รายการยาสำหรับโครงการพิเศษของกระทรวง ทบวง กรม หรือหน่วยงานของรัฐ ที่มีการกำหนดวิธีการใช้และการติดตามประเมินการใช้ยาตามโครงการ โดยมีหน่วยงานนั้นรับผิดชอบ
2. รายการยาสำหรับผู้ป่วยที่มีความจำเป็นเฉพาะ ซึ่งมีการจัดกลไกกลางเป็นพิเศษในกำกับการเข้าถึงยาภายใต้ ความรับผิดชอบร่วมกันของ 3 กองทุน ซึ่งดูแลโดย กรมบัญชีกลาง (ระบบสวัสดิการรักษายาพยาบาลข้าราชการ) กระทรวงการคลัง สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน และสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

หมายเหตุ :

1. ยาแต่ละชนิด จัดอยู่ในบัญชีย่อยได้มากกว่า 1 บัญชี หากว่าข้อบ่งชี้การใช้ยาชนิดนั้นมีหลายอย่าง และ ควรมีการกำกับการใช้ที่แตกต่างกัน
2. มาตรการกำกับการใช้ของยาในบัญชี ง พิจารณาจัดทำได้ตั้งแต่การกำหนดแนวทางการพิจารณาการใช้ยา การติดตามปริมาณการใช้ยา จนถึงติดตามผลการใช้ยาในผู้ป่วยเฉพาะรายตามความเหมาะสม

การจัดกลุ่มยาตามความปลอดภัยต่อทารกในครรภ์ (pregnancy category)

ดัชนีความปลอดภัยในการใช้ยาโรคในหญิงตั้งครรภ์และให้นมบุตร ที่เรียกกันว่า pregnancy safety index เป็นการประเมินความเสี่ยงของทารกที่จะได้รับอันตรายจากสารเคมีที่เป็นยาจากการที่มารดาได้รับประทานเข้าไปในระหว่างตั้งครรภ์ ไม่รวมอันตรายจากการที่ยาหรือเมตาบอไลต์ของยาที่มีในน้ำนม โดยอ้างอิงจากองค์การอาหารและยา ประเทศสหรัฐอเมริกา (US FDA) แบ่งเป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. Category A : จากการศึกษาการใช้ยาในหญิงตั้งครรภ์ไตรมาสแรก พบว่าไม่มีความเสี่ยงต่อการเกิด ความผิดปกติของทารกในครรภ์ และไม่มีหลักฐานแสดงว่ามีความเสี่ยงเมื่อมีการใช้ยาในหญิงตั้งครรภ์ไตรมาสที่ 2 และ 3

2. Category B : จากการศึกษาในสัตว์ทดลอง พบว่ายามีความเสี่ยงต่อการเกิด ความผิดปกติของตัวอ่อนในครรภ์ แต่ไม่มีการศึกษาการใช้ยาในหญิงตั้งครรภ์ หรือจากการศึกษาในสัตว์ทดลอง พบว่ามีความเสี่ยงต่อ การเกิด ความผิดปกติของตัวอ่อนในครรภ์ แต่ไม่พบผลดังกล่าวจากการศึกษาในหญิงตั้งครรภ์ไตรมาสแรก และไม่มี หลักฐานแสดงว่ามีความเสี่ยงเมื่อมีการใช้ยาในหญิงตั้งครรภ์ไตรมาสที่ 2 และ 3

3. Category C : การศึกษาในสัตว์ทดลอง พบว่ายามีความเสี่ยงต่อการเกิด ความผิดปกติของตัวอ่อนใน ครรภ์ แต่ไม่มีการศึกษาการใช้ยาในหญิงตั้งครรภ์ หรือไม่มีรายงานการศึกษาการใช้ยาในหญิงตั้งครรภ์และ สัตว์ทดลอง การใช้ยาในกลุ่มนี้ให้คำนึงถึงประโยชน์และความเสี่ยงของยาต่อทารกในครรภ์

4. Category D : การศึกษาการใช้ยาในหญิงตั้งครรภ์ พบว่ามีหลักฐานที่แสดงว่ายามีความเสี่ยงต่อการ เกิดความผิดปกติของทารกในครรภ์ แต่อาจมีความจำเป็นต้องใช้ยาระหว่างตั้งครรภ์ เช่น ยาใช้ในภาวะช่วยชีวิต หรือยารักษาโรคที่รุนแรงซึ่งไม่มียาอื่นที่ปลอดภัยหรือมีประสิทธิภาพ

5. Category X : การศึกษาการใช้ยาในสัตว์ทดลอง พบว่ายามีทำให้เกิดความผิดปกติของตัวอ่อน หรือมี รายงานจากการใช้ยาในหญิงตั้งครรภ์ทำให้เกิดความผิดปกติของทารกในครรภ์ ยากลุ่มนี้มีความเสี่ยงมากกว่า ประโยชน์ที่ได้รับจากยา ดังนั้นจึงจัดเป็นยาที่ห้ามใช้ในหญิงมีครรภ์หรือกำลังจะตั้งครรภ์

บทที่ 1 กลุ่มยาต้านไวรัส

(Antiviral drug)

ที่มารูป : [Internet],[cited 2025 Sep 10] Available from
<https://samitivejchinateown.com/th/article/sexual-health/herpes-simplex>

1.1 Acyclovir cream

1.1.1 Acyclovir cream 5%, 1g

1.1.2 Acyclovir cream 5%, 5g

บทที่ 1 กลุ่มยาต้านไวรัส (Antiviral drug)

1.1 Acyclovir cream

1.1.1 Acyclovir cream 5%, 1g

Contains	100 ml มีตัวยา Acyclovir 5.0 g
รูปแบบ	ครีม สีขาว
ขนาด	1 กรัม/ซอง
ประเภทบัญชียาหลัก	-
Pregnancy category	B
ชื่อการค้า	ZEVIN CREAM
รหัสจากฐานข้อมูล TMT	486892
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	100222000002160740181438

รูปที่ 1.1.1 ยาต้านไวรัส Acyclovir cream 5%, 1g (ZEVIN CREAM®)

ข้อบ่งใช้: ใช้รักษาอาการโรคอันเนื่องมาจากการติดเชื้อไวรัสเริม (เฮอร์ปีส์ซิมเพล็กซ์; Herpes simplex virus)

บริเวณผิวหนัง รวมทั้งโรคเริมที่กลับเป็นซ้ำทั้งที่อวัยวะเพศและที่ริมฝีปาก

กลไกการออกฤทธิ์: ออกฤทธิ์ยับยั้งการแพร่พันธุ์ของเชื้อไวรัส ด้วยการรบกวนการสร้างและสังเคราะห์สารทางพันธุกรรม (DNA) ของเชื้อไวรัส ทำให้ไวรัสอ่อนกำลังลง และไม่สามารถก่อโรคได้

วิธีใช้: ทาบริเวณที่ติดเชื้อวันละ 5-6 ครั้ง ติดต่อกันเป็นเวลา 5-10 วันจนกว่าจะหาย

: ควรเริ่มใช้ยาภายใน 72 ชั่วโมงนับตั้งแต่เริ่มมีระยะอาการนำ (Prodromal stage)

ข้อควรระวัง: กรณีมีโรคไตหรือระบบภูมิคุ้มกันอ่อนแอ ควรใช้ยา Acyclovir อย่างระมัดระวัง เพราะอาจเกิดอาการข้างเคียงที่รุนแรง และเด็กอายุต่ำกว่า 2 ปีไม่ควรใช้ยา Acyclovir

1.1.2 Acyclovir cream 5%, 5g

Contains	100 ml Acyclovir 5.0 g
รูปแบบ	ครีม สีขาว
ขนาด	5 กรัม/หลอด
ประเภทบัญชียาหลัก	-
Pregnancy category	B
ชื่อการค้า	VIVAX
รหัสจากฐานข้อมูล TMT	1202930
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	100222000002160740181606

รูปที่ 1.1.2 ยาต้านไวรัส Acyclovir cream 5%, 5g (VIVAX®)

ข้อบ่งใช้: ใช้รักษาอาการโรคอันเนื่องมาจากการติดเชื้อไวรัสเริม (เฮอร์ปีส์ซิมเพลกซ์; Herpes simplex virus)

บริเวณผิวหนัง รวมทั้งโรคเริมที่กลับเป็นซ้ำทั้งที่อวัยวะเพศและที่ริมฝีปาก

กลไกการออกฤทธิ์: ออกฤทธิ์ยับยั้งการแพร่พันธุ์ของเชื้อไวรัส ด้วยการรบกวนการสร้างและสังเคราะห์สารทางพันธุกรรม (DNA) ของเชื้อไวรัส ทำให้ไวรัสอ่อนกำลังลง และไม่สามารถก่อโรคได้

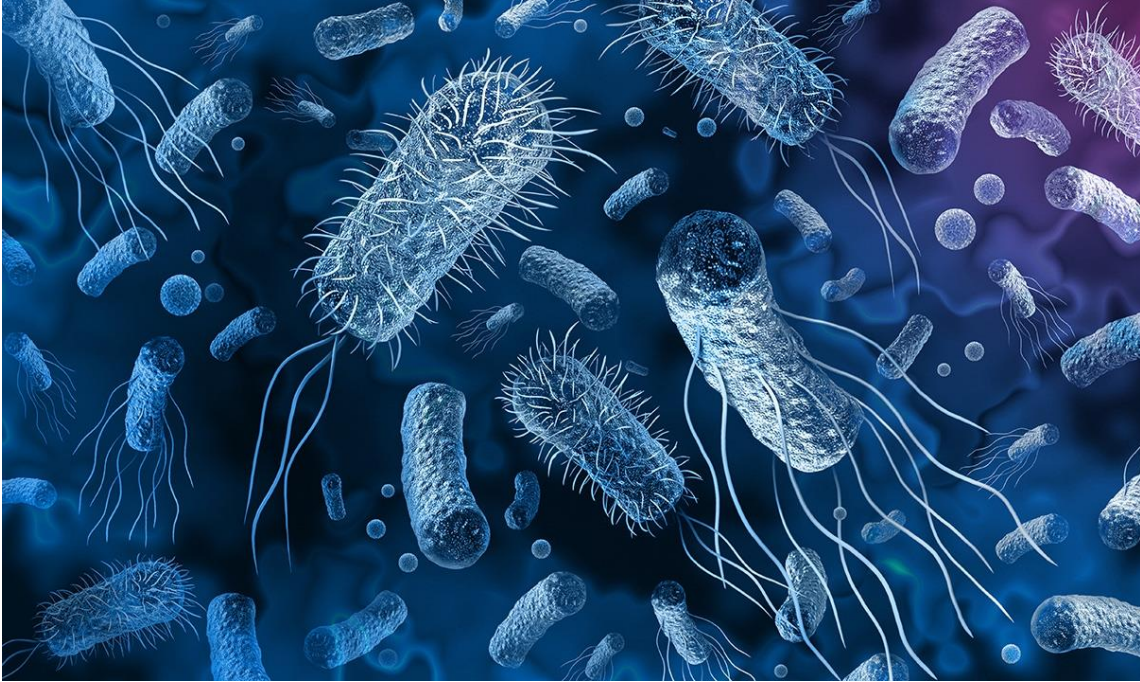
วิธีใช้: ทาบริเวณที่ติดเชื้อวันละ 5-6 ครั้ง ติดต่อกันเป็นเวลา 5-10 วันจนกว่าจะหาย

: ควรเริ่มใช้ยาภายใน 72 ชั่วโมงนับตั้งแต่เริ่มมีระยะอาการนำ (Prodromal stage)

ข้อควรระวัง: กรณีมีโรคไตหรือระบบภูมิคุ้มกันอ่อนแอ ควรใช้ยา Acyclovir อย่างระมัดระวัง เพราะอาจเกิดอาการข้างเคียงที่รุนแรง และเด็กอายุต่ำกว่า 2 ปีไม่ควรใช้ยา Acyclovir

บทที่ 2 กลุ่มยาปฏิชีวนะ

(Antibiotics)

2.1 Amoxicillin

2.1.1 Amoxicillin 250 mg

2.1.2 Amoxicillin 500 mg

2.1.3 Amoxicillin syrup 125 mg/5 ml

2.1.4 Amoxicillin syrup 250 mg/5 ml

2.2 Amoxyclav 625 mg

2.3 Azithromycin Syrup 200 mg/5 ml

2.4 Cephalexin syrup 250 mg/5 ml

2.5 Clindamycin 300 mg

2.6 Chlorhexidine 0.12% mouthwash

2.7 Metronidazole 200 mg

2.8 Minocycline ointment

2.9 Roxithromycin 150 mg

2.10 Tetracycline 250 mg

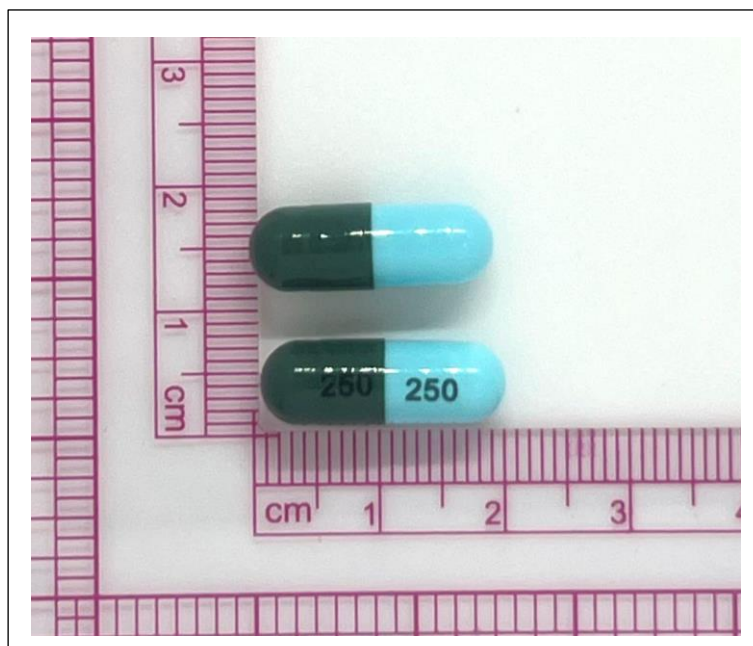
บทที่ 2 กลุ่มยาปฏิชีวนะ (Antibiotics)

2.1 Amoxicillin

กลุ่มยา penicillin เป็นยากลุ่มที่ใช้บ่อยที่สุดในการเริ่มต้นรักษาการติดเชื้อบริเวณช่องปาก ใช้เป็นยาพื้นฐานในการป้องกันในผู้ป่วยที่มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อเยื่อหุ้มหัวใจอักเสบ เป็นยาในกลุ่ม Aminopenicillin ที่ออกฤทธิ์ต่อเชื้อได้กว้างขึ้น (Extended spectrum penicillin) โดยออกฤทธิ์ต่อแบคทีเรียแกรมบวกเป็นหลัก และครอบคลุม E. coli, Salmonella, H. influenzae, Shigella

2.1.1 Amoxicillin 250 mg

Contains	Amoxicillin 250 mg
รูปแบบ	แคปซูล
ขนาด	250 มิลลิกรัม/แคปซูล
ประเภทบัญชียาหลัก	บัญชี ก
Pregnancy category	B
ชื่อการค้า	GPO Mox 250
รหัสจากรฐานข้อมูล TMT	742102
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	100176000004293220181606

รูปที่ 2.1.1 ยาปฏิชีวนะ Amoxicillin 250 mg (GPO Mox 250[®])

ข้อบ่งใช้ : ใช้ในกรณีติดเชื้อในช่องปากและใบหน้า ที่มีสาเหตุจากฟัน และ/หรือ อวัยวะปริทันต์ บวม เป็นฝีปลายรากฟันชนิดเฉียบพลัน

กลไกการออกฤทธิ์ : ซัดขวางการสร้างผนังเซลล์ (Cell wall) โดยเข้าไปยับยั้งการสร้าง Mucopeptide ที่ผนังเซลล์ ส่งผลให้ความดันออสโมซิสของผนังเซลล์เสียสมดุล และกระตุ้นให้มีการทำลายผนังเซลล์ (Cell wall)

วิธีใช้ : เด็ก < 3 เดือน

: 20-30 mg/kg/day แบ่งให้ทุก 12 ชม.

เด็ก > 3 เดือน และ น้ำหนัก < 40 kg

: 20-50 mg/kg/day แบ่งให้ทุก 8-12 ชม.

Endocarditis Prophylaxis เด็ก

: 50 mg/kg/day รับประทานก่อนทำการรักษา 30-60 นาที

2.1.2 Amoxicillin 500 mg

Contains	Amoxicillin 500 mg
รูปแบบ	แคปซูล
ขนาด	500 มิลลิกรัม/แคปซูล
ประเภทบัญชียาหลัก	บัญชี ก
Pregnancy category	B
ชื่อการค้า	GPO Mox 500
รหัสจากฐานข้อมูล TMT	742125
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	100752000004493120381606

รูปที่ 2.1.2 ยาปฏิชีวนะ Amoxicillin 500 mg (GPO Mox 500[®])

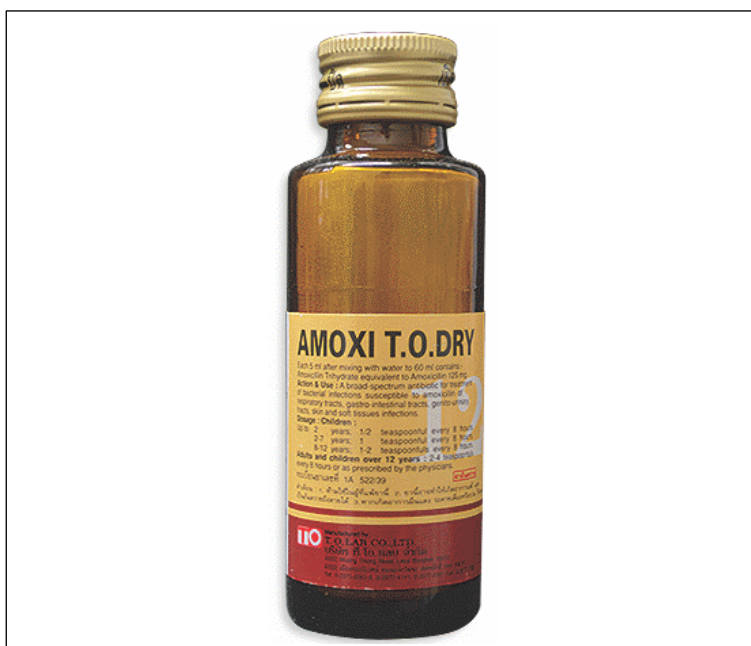
ข้อบ่งใช้ : ใช้ในกรณีติดเชื้อในช่องปากและใบหน้าที่มีสาเหตุจากฟัน และ/หรือ อวัยวะปริทันต์ บวม เป็นฝีปลายรากฟันชนิดเฉียบพลัน

กลไกการออกฤทธิ์ : ขัดขวางการสร้างผนังเซลล์ (Cell wall) โดยเข้าไปยับยั้งการสร้าง Mucopeptide ที่ผนังเซลล์ ส่งผลให้ความดันออสโมซิสของผนังเซลล์เสียสมดุล และกระตุ้นให้มีการทำลายผนังเซลล์ (Cell wall)

วิธีใช้ : เด็ก < 3 เดือน : 20-30 mg/kg/day แบ่งให้ทุก 12 ชม.
เด็ก > 3 เดือน และ น้ำหนัก < 40 kg : 20-50 mg/kg/day แบ่งให้ทุก 8-12 ชม.
ผู้ใหญ่ : 250-500 mg ทุก 8 ชม. หรือ 500-1000 mg วันละ 2 ครั้ง
Endocarditis Prophylaxis ผู้ใหญ่ : 2 g รับประทานก่อนทำการรักษา 30-60 นาที

2.1.3 Amoxycillin syrup 125 mg/5 ml

Contains	Amoxycillin syrup 125 mg/5 ml
รูปแบบ	Dry syrup
ขนาด	60 มิลลิลิตร/ขวด
ประเภทบัญชียาหลัก	บัญชี ก
Pregnancy category	B
ชื่อการค้า	AMOXI.TO.DRY
รหัสจากรฐานข้อมูล TMT	586894
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	10017600000950330681080

รูปที่ 2.1.3 ยาปฏิชีวนะ Amoxycillin syrup 125 mg/5 ml (AMOXI.TO.DRY®)

ข้อบ่งใช้ : ใช้ในกรณีติดเชื้อในช่องปากและไอบุหน้า ที่มีสาเหตุจากฟัน และ/หรือ อวัยวะปริทันต์ บวม เป็นฝีปลายรากฟันชนิดเฉียบพลัน

กลไกการออกฤทธิ์ : ขัดขวางการสร้างผนังเซลล์ (Cell wall) โดยเข้าไปยับยั้งการสร้าง Mucopeptide ที่ผนังเซลล์ ส่งผลให้ความดันออสโมซิสของผนังเซลล์เสียสมดุล และกระตุ้นให้มีการทำลายผนังเซลล์ (Cell wall)

วิธีใช้ : เด็ก < 3 เดือน

: 20-30 mg/kg/day แบ่งให้ทุก 12 ชม.

เด็ก > 3 เดือน และ น้ำหนัก < 40 kg

: 20-50 mg/kg/day แบ่งให้ทุก 8-12 ชม.

Endocarditis Prophylaxis เด็ก

: 50 mg/kg/day รับประทานก่อนทำการรักษา 30-60 นาที

2.1.4 Amoxicillin syrup 250 mg/5 ml

Contains	Amoxicillin syrup 250 mg/5 ml
รูปแบบ	Dry syrup
ขนาด	60 มิลลิลิตร/ขวด
ประเภทบัญชียาหลัก	บัญชี ก
Pregnancy category	B
ชื่อการค้า	AMOXI.TO.DRY FORTE
รหัสจากรฐานข้อมูล TMT	586915
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	100176000001170930681080

รูปที่ 2.1.4 ยาปฏิชีวนะ Amoxicillin syrup 250 mg/5 ml (AMOXI.TO.DRY FORTE®)

ข้อบ่งใช้ : ใช้ในกรณีติดเชื้อในช่องปากและไอบุหน้า ที่มีสาเหตุจากฟัน และ/หรือ อวัยวะปริทันต์ บวม เป็นฝีปลายรากฟันชนิดเฉียบพลัน

กลไกการออกฤทธิ์ : ขัดขวางการสร้างผนังเซลล์ (Cell wall) โดยเข้าไปยับยั้งการสร้าง Mucopetide ที่ผนังเซลล์ ส่งผลให้ความดันออสโมซิสของผนังเซลล์เสียสมดุล และกระตุ้นให้มีการทำลายผนังเซลล์ (Cell wall)

วิธีใช้ : เด็ก < 3 เดือน : 20-30 mg/kg/day แบ่งให้ทุก 12 ชม.

เด็ก > 3 เดือน และ น้ำหนัก < 40 kg : 20-50 mg/kg/day แบ่งให้ทุก 8-12 ชม.

ผู้ใหญ่ : 250-500 mg ทุก 8 ชม. หรือ 500-1000 mg วันละ 2 ครั้ง

Endocarditis Prophylaxis เด็ก : 50 mg/kg/day รับประทานก่อนทำการรักษา 30-60 นาที

2.2 Amoxyclav 625 mg

Contains	Amoxicillin 500 mg+ Clavulanic acid 125 mg
รูปแบบ	เม็ด
ขนาด	625 มิลลิกรัม/เม็ด
ประเภทบัญชียาหลัก	บัญชี ค
Pregnancy category	B
ชื่อการค้า	AMK 625
รหัสจากฐานข้อมูล TMT	239196
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	210010310018388120381775

รูปที่ 2.2 ยาปฏิชีวนะ Amoxyclav 625 mg (AMK 625[®])

ยาสูตรผสมระหว่าง Amoxicillin และยาคลาวูลานเนท (Clavulanate) โดยกลไกการฆ่าเชื้อแบคทีเรียเหมือนกับยาในกลุ่ม Penicillin แต่มีการเพิ่มตัวยาคลาวูลานเนท สำหรับทำหน้าที่เป็นยาที่ยับยั้งเอนไซม์ Beta-lactamase (Beta-lactamase inhibitor) ซึ่งเป็นเอนไซม์ที่ทำหน้าที่ป้องกันไม่ให้แบคทีเรียถูกทำลายโดยยาในกลุ่ม Penicillin

มีข้อบ่งใช้สำหรับการติดเชื้อแบคทีเรียที่สงสัยว่าเกิดจากเชื้อที่ดื้อต่อยาในกลุ่ม Penicillin หรือใช้รักษาโรคติดเชื้อที่ผสมระหว่างแบคทีเรียชนิด Aerobes และ Anaerobes เช่นมีภาวะติดเชื้อลุกลามไปยังช่องพังผืด (Space infection) ไม่ควรใช้เป็นยาตัวแรกในการรักษาการติดเชื้อเล็กน้อยในช่องปาก และไม่ควรใช้เพื่อป้องกันการติดเชื้อจากการผ่าตัดเล็กทั่วไป เนื่องจากอาจส่งผลให้เชื้อดื้อต่อยา Clavulanate ได้

วิธีใช้ : เด็ก น้ำหนักน้อยกว่า 40 กิโลกรัม : 20-45 mg/kg/day แบ่งให้ทุก 8-12 ชม.

: เด็กอายุ > 12 ปี และผู้ใหญ่ : 250-500 mg ทุก 8 ชม. หรือ 875 mg ทุก 12 ชม.

ข้อควรระวัง : ยา Amoxicillin ปลอดภัยต่อหญิงตั้งครรภ์ แต่ตัวยาสามารถผ่านน้ำนมได้ และอาจมีความเสี่ยงต่อการแพ้ยาในทารก จึงควรปรึกษาแพทย์และเภสัชกรก่อนใช้ทุกครั้ง ผู้ที่แพ้ยาในกลุ่มเพนิซิลลินไม่ควรใช้ยา

2.3 Azithromycin Syrup 200 mg/5 ml

Contains	Azithromycin Syrup 200 mg/5 ml
รูปแบบ	Dry syrup
ขนาด	60 มิลลิลิตร/ขวด
ประเภทบัญชียาหลัก	บัญชี ก
Pregnancy category	B
ชื่อการค้า	ONZET
รหัสจากรฐานข้อมูล TMT	256348
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	-

รูปที่ 2.3 ยาปฏิชีวนะ Azithromycin Syrup 200 mg/5 ml (ONZET®)

ข้อบ่งใช้ : ใช้ในกรณีติดเชื้อในช่องปากและไอบหน้า ที่มีสาเหตุจากฟัน การอักเสบของเหงือกหรือเยื่อเมือกช่องปาก ที่สัมพันธ์กับพยาธิสภาพของฟัน เป็นยาปฏิชีวนะในกลุ่ม Macrolide

กลไกการออกฤทธิ์ : ออกฤทธิ์โดยการยับยั้งการสังเคราะห์โปรตีนของแบคทีเรียด้วยการจับกับ 50s ribosomal subunit และป้องกันกระบวนการส่งผ่าน (Translocation) ของ Peptide

วิธีใช้ : เด็ก : 10 mg/kg/day แบ่งให้ทุก 12 ชม.

ผู้ใหญ่ : กรณีติดเชื้อในช่องปากและไอบหน้า วันแรก 500 mg ตามด้วย 250 mg/day เป็นเวลา 2-5 วัน
กรณีติดเชื้อในโรคเหงือก 500 mg/day เป็นเวลา 4-7 วัน

Endocarditis Prophylaxis เด็ก : 15 mg/kg รับประทานก่อนทำการรักษา 30-60 นาที ห้ามเกิน 500 mg

Endocarditis Prophylaxis ผู้ใหญ่ : 500 mg รับประทานก่อนทำการรักษา 30-60 นาที

ข้อควรระวัง : - Azithromycin จัดเป็นยาที่ปลอดภัยสำหรับภาวะตั้งครรภ์ แต่ควรบอกแพทย์ถึงภาวะตั้งครรภ์ หรือกรณีวางแผนจะตั้งครรภ์ก่อนทุกครั้ง และยังไม่มีการตรวจสอบว่าพบยานี้ในนมแม่หรือไม่

- ระวังในผู้ที่แพ้ยาในกลุ่มนี้ เช่น erythromycin, clarithromycin, telithromycin

2.4 Cephalexin syrup 250 mg/5 ml

Contains	Cephalexin syrup 250 mg/5 ml
รูปแบบ	Dry syrup
ขนาด	60 มิลลิลิตร/ขวด
ประเภทบัญชียาหลัก	-
Pregnancy category	B
ชื่อการค้า	ZEPLEX
รหัสจากฐานข้อมูล TMT	599994
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	-

รูปที่ 2.4 ยาปฏิชีวนะ Cephalexin syrup 250 mg/5 ml (ZEPLEX®)

ข้อบ่งใช้ : ใช้ในกรณีติดเชื้อในช่องปากและใบหน้า ที่มีสาเหตุจากฟัน การอักเสบของเหงือกหรือเยื่อเมือกช่องปาก ที่สัมพันธ์กับพยาธิสภาพของฟัน เป็นยาปฏิชีวนะที่อยู่ในกลุ่ม Cephalosporin ใช้เป็นยาป้องกันการติดเชื้อทางทันตกรรม ในผู้ป่วยที่ผ่าตัดเปลี่ยนข้อเทียม หรือผู้ป่วยที่มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อเยื่อหุ้มหัวใจอักเสบ

กลไกการออกฤทธิ์ : ออกฤทธิ์โดยการยับยั้งการสร้างผนังเซลล์ของแบคทีเรีย โดยจับกับ Penicillin-binding protein (PBP) เพื่อยับยั้งเอนไซม์ Transpeptidase ที่ใช้ในการ Cross-link สาย Peptidoglycan สำหรับสร้างผนังเซลล์ และกระตุ้นเอนไซม์ Autolysin ทำให้แบคทีเรียย่อยสลายตัวเองมากขึ้น

วิธีใช้ : เด็ก : 25-50 mg/kg/day แบ่งให้ทุก 12 ชม.

ผู้ใหญ่ : 250 mg ทุก 6 ชั่วโมง หรือ 500 mg ทุก 12 ชั่วโมง

Endocarditis Prophylaxis เด็ก : 50 mg/kg รับประทานก่อนทำการรักษา 30-60 นาที ห้ามเกิน 2 g

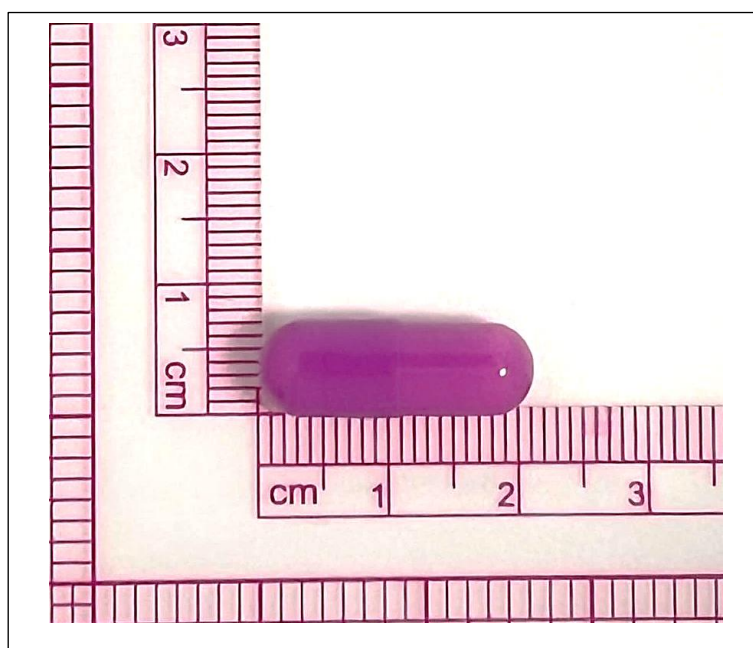
Endocarditis Prophylaxis ผู้ใหญ่ : 2 g รับประทานก่อนทำการรักษา 30-60 นาที

ข้อควรระวัง : - กรณีแพ้ยาในกลุ่มเพนนิซิลิน จะมีโอกาสประมาณ 10% ที่จะแพ้ยานี้

- เสี่ยงต่อการเกิดผลข้างเคียงจากการใช้ยาสูงขึ้นหากมีประวัติเป็นโรคตับ โรคไต หรือโรคเกี่ยวกับลำไส้ใหญ่

2.5 Clindamycin 300 mg

Contains	Clindamycin 300 mg
รูปแบบ	แคปซูล
ขนาด	300 มิลลิกรัม/เม็ด
ประเภทบัญชียาหลัก	บัญชี ข
Pregnancy category	B
ชื่อการค้า	CLINDA GPO
รหัสจากฐานข้อมูล TMT	286646
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	100207000004320120181506

รูปที่ 2.5 ยาปฏิชีวนะ Clindamycin 300 mg (CLINDA GPO®)

ข้อบ่งใช้ : รักษาการติดเชื้อแบคทีเรียที่มีสาเหตุจากฟัน การอักเสบของเหงือกหรือเยื่อเมือกช่องปากที่สัมพันธ์กับพยาธิสภาพของฟัน เป็นยาปฏิชีวนะที่อยู่ในกลุ่ม Lincosamide

- รักษาภาวะแทรกซ้อนจากการติดเชื้อแบคทีเรียของต่อมน้ำลายพาโรติด (Parotid gland)

กลไกการออกฤทธิ์ : มีฤทธิ์ฆ่าเชื้อแบคทีเรียกลุ่ม Anaerobic bacteria ออกฤทธิ์ยับยั้งการสังเคราะห์โปรตีนในระดับพันธุกรรมของแบคทีเรีย (Inhibiting ribosomal translocation) ทำให้หยุดการเจริญเติบโตของเชื้อแบคทีเรีย

วิธีใช้ : เด็ก : 10-20 mg/kg/day แบ่งให้ทุก 3-4 ครั้งต่อวัน

ผู้ใหญ่ : 150-450 mg/dose เป็นเวลา 7 วัน ห้ามเกิน 1.8 g/day

ข้อควรระวัง : ระวังในการให้ยานี้กับผู้ป่วยสูงอายุ ผู้มีประวัติเป็นโรคระบบทางเดินอาหารโดยเฉพาะอย่างยิ่งโรคลำไส้อักเสบ ไม่ควรฉีดเข้าหลอดเลือดดำโดยตรง ควรใช้ด้วยความระมัดระวังในผู้ป่วยโรคตับและไต

2.6 Chlorhexidine 0.12% MW

Contains	Chlorhexidine 0.12%
รูปแบบ	ยาน้ำบ้วนปาก
ขนาด	180 มิลลิลิตร/ขวด
ประเภทบัญชียาหลัก	บัญชี ก
Pregnancy category	B/C
ชื่อการค้า	C-20
รหัสจากฐานข้อมูล TMT	845412
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	101172122000601041581606

รูปที่ 2.6 ยาปฏิชีวนะ Chlorhexidine 0.12% MW (C-20[®])

ข้อบ่งใช้ : - รักษาการอักเสบของเหงือกจากการติดเชื้อจุลชีพในคราบจุลินทรีย์ที่เกาะบริเวณตัวฟันและเหงือก
- เป็นสารในกลุ่ม Cationic biguanides

กลไกการออกฤทธิ์ : ออกฤทธิ์โดยจับกับ Cytoplasmic membranes และทำให้ Membrane แตก มีการตกตะกอนของส่วนประกอบในเซลล์ ออกฤทธิ์ฆ่าเชื้อแบคทีเรีย Gram-positive และ Gram-negative รวมถึง Anaerobes, Aerobes, ยีสต์ และ Enveloped virus

วิธีใช้ : อมบ้วนปากครั้งละ 10-15 ml เป็นเวลา 5-10 นาที แล้วบ้วนทิ้ง

ข้อควรระวัง : ไม่ควรใช้ติดต่อกันเกิน 7 วัน หรือตามคำแนะนำของทันตแพทย์

2.7 Metronidazole 200 mg

Contains	Metronidazole 200 mg
รูปแบบ	เม็ด
ขนาด	200 มิลลิกรัม/เม็ด
ประเภทบัญชียาหลัก	บัญชี ก
Pregnancy category	B
ชื่อการค้า	Vagilan
รหัสจากฐานข้อมูล TMT	469847
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	100275000004203120381257

รูปที่ 2.7 ยาปฏิชีวนะ Metronidazole 200 mg (Vagilan®)

ข้อบ่งใช้ : รักษาการติดเชื้อในเนื้อเยื่ออ่อนในช่องปาก มีประสิทธิภาพดีต่อเชื้อแบคทีเรียที่อาศัยออกซิเจนและไม่อาศัยออกซิเจน (Facultative anaerobe) บางกลุ่ม มักใช้ร่วมกับยาปฏิชีวนะชนิดอื่นในการรักษาการติดเชื้อสาเหตุจากฟันชนิดรุนแรง

กลไกการออกฤทธิ์ : ออกฤทธิ์สร้างความเสียหายต่อสารพันธุกรรมหรือดีเอ็นเอ (DNA) ของเชื้อโรค ทำให้หยุดการเจริญเติบโต และเซลล์ตายลง

วิธีใช้ : 200-400 mg ทุก 8 ชม. เป็นเวลา 8-10 วัน

ข้อควรระวัง : ผู้ที่มีโรคประจำตัวควรปรึกษาแพทย์ก่อนการใช้ยา โดยเฉพาะผู้ที่ เป็นโรคตับ โรคไตวาย โรคทางสมองและระบบประสาท โรคลมบ้าหมู และโรคลมชัก

2.8 Minocycline ointment

Contains	Minocycline
รูปแบบ	Dental ointment
ขนาด	2% w/w
ประเภทบัญชียาหลัก	-
Pregnancy category	D
ชื่อการค้า	PERIOCLINE PERIODONTAL OINTMENT
รหัสจากฐานข้อมูล TMT	1170781
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	-

รูปที่ 2.8 ยาปฏิชีวนะ Minocycline ointment (PERIOCLINE PERIODONTAL OINTMENT®)

ข้อบ่งใช้ : สำหรับการรักษาโรคปริทันต์ในระยะกลางไปจนถึงระยะรุนแรง เป็นยาปฏิชีวนะในกลุ่ม Tetracycline

กลไกการออกฤทธิ์ : สารออกฤทธิ์สูตรไมโครสเฟียร์จะค่อย ๆ ถูกปลดปล่อยออกมาหลังจากการบริหารยาเข้าไปในร่องเหงือก ออกฤทธิ์ยับยั้งการสังเคราะห์โปรตีนของแบคทีเรีย โดยจับกับหน่วยย่อยไรโบโซม 30s ของแบคทีเรียยับยั้งการเจริญเติบโตของแบคทีเรีย

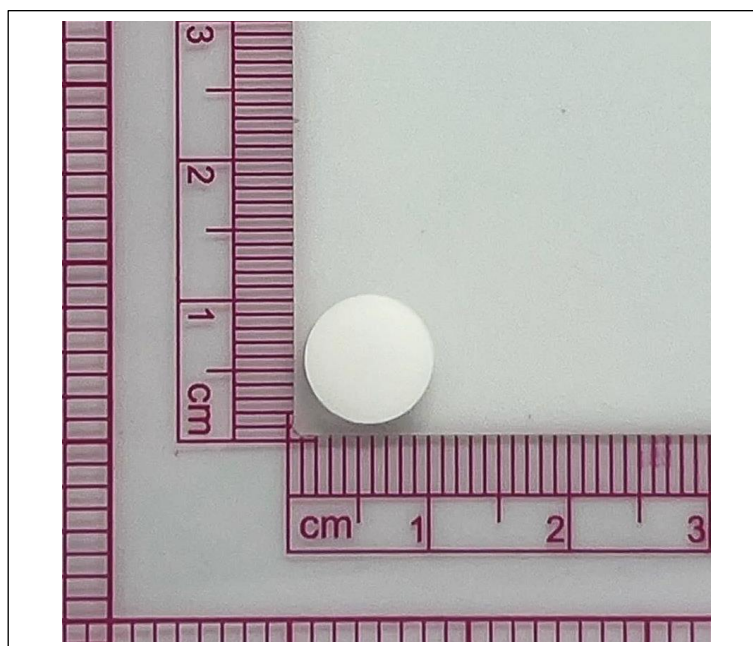
วิธีใช้ : ใส่ยาใต้เหงือกบริเวณรอยโรคปริทันต์

ข้อควรระวัง : - ห้ามเคี้ยวอาหารแข็ง กรอบ หรือเหนียว เป็นเวลา 1 สัปดาห์หลังทำการรักษา

- ห้ามใช้ลิ้น ไม้จิ้มฟัน หรือนิ้วมือไปแตะหรือแคะบริเวณที่ทำการรักษา

2.9 Roxithromycin 150 mg

Contains	Roxithromycin 150 mg
รูปแบบ	เม็ด
ขนาด	150 มิลลิกรัม/เม็ด
ประเภทบัญชียาหลัก	บัญชี ก
Pregnancy category	B
ชื่อการค้า	ROXTHRIN
รหัสจากฐานข้อมูล TMT	434311
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	100143000004121120381081

รูปที่ 2.9 ยาปฏิชีวนะ Roxithromycin 150 mg (ROXTHRIN®)

ข้อบ่งใช้ : รักษาการติดเชื้อแบคทีเรียที่มีสาเหตุจากฟัน การอักเสบของเหงือกหรือเยื่อเมือกช่องปากที่สัมพันธ์กับพยาธิสภาพของฟัน เป็นยาปฏิชีวนะที่อยู่ในกลุ่ม Macrolide

กลไกการออกฤทธิ์ : ยับยั้งการสังเคราะห์โปรตีนโดยจับกับหน่วยย่อยไรโบโซมขนาด 50s แบบผันกลับไม่ได้ เป็นการยับยั้งกระบวนการ Transpeptidation หรือกระบวนการ Translocation ทำให้เกิดการชะงักของการเจริญเติบโตของเซลล์

วิธีใช้ : เด็ก : 5-8 mg/kg/day แบ่งให้ทุก 12 ชม.

ผู้ใหญ่ : 150-300 mg แบ่งให้ทุก 12 ชม. ก่อนอาหาร

ข้อควรระวัง : การให้ยาในผู้ป่วยที่มีความผิดปกติของตับ โดยปกติจะลดขนาดยาลงครึ่งหนึ่ง การให้ยาในผู้ป่วยโรคไต มีความจำเป็นที่จะต้องปรับขนาดยา

2.10 Tetracycline 250 mg

Contains	Tetracycline 250 mg
รูปแบบ	แคปซูล
ขนาด	250 มิลลิกรัม/แคปซูล
ประเภทบัญชียาหลัก	บัญชี ก
Pregnancy category	D
ชื่อการค้า	TETRACYCLINE
รหัสจากฐานข้อมูล TMT	456661
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	10018800004293220381555

รูปที่ 2.10 ยาปฏิชีวนะ Tetracycline 250 mg (TETRACYCLINE®)

ข้อบ่งใช้ : ใช้ในการรักษาโรคปริทันต์ที่เกี่ยวข้องกับการติดเชื้อแบคทีเรีย *Actinobacillus actinomycetemcomitans*
ยาเป็นยาปฏิชีวนะในกลุ่ม Tetracycline

กลไกการออกฤทธิ์ : ออกฤทธิ์ยับยั้งการสังเคราะห์โปรตีนของแบคทีเรีย โดยจับกับหน่วยย่อยไรโบโซม 30s ของแบคทีเรีย ทำให้ยับยั้งการเจริญเติบโตของแบคทีเรีย

วิธีใช้ : เด็ก > 8 ปี : 25-50 mg/kg/day

ผู้ใหญ่ : 250-500 mg ทุก 6 ชม. ขนาดยาสูงสุด 4 กรัมต่อวัน

ข้อควรระวัง : - ไม่ควรใช้ยาตัวนี้ในเด็กอายุต่ำกว่า 8 ปี

- หญิงตั้งครรภ์ หรือหญิงให้นมบุตร หรือหญิงที่กำลังจะตั้งครรภ์

บทที่ 3 กลุ่มยารักษาอาการปวดปลายประสาท

(Drugs for neuropathic pain)

3.1 Amitriptyline 10 mg

3.2 Carbamazepine

3.2.1 Carbamazepine 200 mg

3.2.2 Carbamazepine CR 200 mg

3.3 Oxcarbazepine 300 mg

3.4 Gabapentin

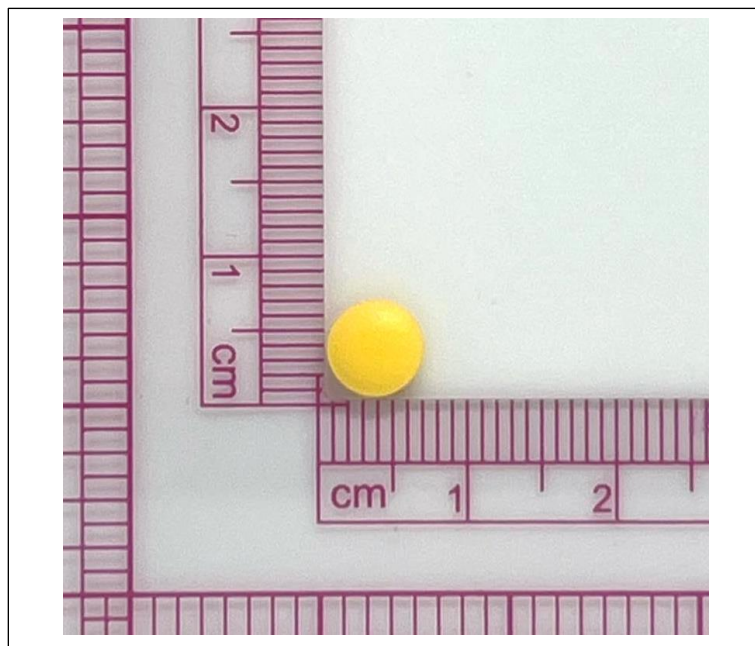
3.4.1 Gabapentin 100 mg

3.4.2 Gabapentin 300 mg

บทที่ 3 กลุ่มยารักษาอาการปวดปลายประสาท (Drugs for neuropathic pain)

3.1 Amitriptyline 10 mg

Contains	Amitriptyline 10 mg
รูปแบบ	เม็ด
ขนาด	10 มิลลิกรัม/เม็ด
ประเภทปัญหาหลัก	ปัญหา ก
Pregnancy category	C
ชื่อการค้า	AMITRIPTYLINE HYDROCHLORIDE 10 mg
รหัสจากฐานข้อมูล TMT	736949
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	100789000003620121781506

รูปที่ 3.1 ยารักษาอาการปวดปลายประสาท Amitriptyline 10 mg (AMITRIPTYLINE HYDROCHLORIDE 10 mg[®])

ข้อบ่งใช้ : - บรรเทาอาการปวดเรื้อรังของข้อต่อขากรรไกร TMD (Temporomandibular dysfunction) รักษาอาการปวดเรื้อรังที่ไม่ได้มีสาเหตุจากฟัน เช่น กลุ่มอาการแสบร้อนในช่องปาก (Burning mouth syndrome)

- อาการปวดของกล้ามเนื้อที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานของระบบบดเคี้ยว

กลไกการออกฤทธิ์ : เป็นยากลุ่ม Tricyclic antidepressants ออกฤทธิ์โดยไปปรับสมดุลของสารสื่อประสาท เช่น ซีโรโทนิน (Serotonin) รักษาอาการจากโรคซึมเศร้า โรคปลายประสาทอักเสบ อาการปวดไมเกรน

วิธีใช้ : 10-25 mg/day วันละ 1 ครั้ง ก่อนนอน ปรับจนถึง 100 mg/day

ข้อควรระวัง : - ผู้ที่แพ้ยากลุ่ม Amitriptyline หรือแพ้ยาอื่นในกลุ่ม Tricyclic antidepressants

- ไม่ควรใช้ยาตัวนี้ในเด็กอายุต่ำกว่า 8 ปี

- อาจทำให้มีอาการปากแห้ง, เวียนศีรษะ, ง่วงนอน, สับสน, ท้องผูก, ปัสสาวะลำบาก, หัวใจเต้นผิด

จังหวะชนิด QT prolongation

3.2 Carbamazepine

3.2.1 Carbamazepine 200 mg

Contains	Carbamazepine 200 mg
รูปแบบ	เม็ด
ขนาด	200 มิลลิกรัม/เม็ด
ประเภทบัญชียาหลัก	บัญชีก
Pregnancy category	D
ชื่อการค้า	PANITOL
รหัสจากฐานข้อมูล TMT	402113
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	100775000004203120381419

รูปที่ 3.2.1 ยารักษาอาการปวดปลายประสาท Carbamazepine 200 mg (PANITOL®)

ข้อบ่งใช้ : บรรเทาอาการปวดใบหน้าเนื่องจากเส้นประสาทสมองโทรมเจมีนัล (Trigeminal neuralgia) บรรเทาอาการปวดเรื้อรังของข้อต่อขากรรไกร TMD (Temporomandibular dysfunction)

กลไกการออกฤทธิ์ : ออกฤทธิ์โดยลดการนำไฟฟ้าที่ผิดปกติของระบบประสาทและสมองอันเป็นสาเหตุให้เกิดอาการชักและอาการปวด ใช้ในการรักษาโรคลมชัก โรคปวดเส้นประสาทใบหน้า

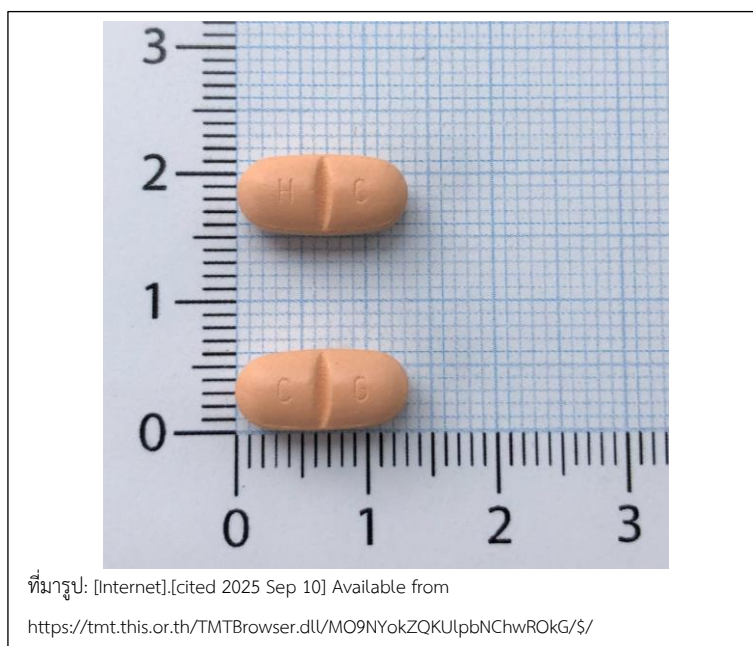
วิธีใช้ : 100-200 mg/day และค่อยๆ เพิ่มขนาดยาทีละน้อยจนถึงขนาดที่สามารถควบคุมอาการปวดได้ โดยไม่เกิน 1,200 mg/day

ข้อควรระวัง : - ใช้อย่างไรก็ตามคำแนะนำของแพทย์อย่างเคร่งครัด ไม่ปรับปริมาณยาหรือระยะเวลาในการใช้ยาด้วยตนเอง

- ผลข้างเคียงที่ควรระวัง ได้แก่ การแพ้ยา โดยเฉพาะผื่นแพ้ยาทางผิวหนังชนิดรุนแรง (Steven-Johnson syndrome/Toxic epidermal necrolysis) ซึ่งมีความสัมพันธ์กับยีน HLA-B*1502 ที่มักพบในเชื้อสายเอเชีย จึงควรตรวจคัดกรองผู้ป่วย (HLA-B*1502 genetic screening) ก่อนเริ่มใช้ยา Carbamazepine ทุกราย

3.2.2 Carbamazepine CR 200 mg

Contains	Carbamazepine 200 mg
รูปแบบ	เม็ด (CONTROLLED RELEASE TABLET)
ขนาด	200 มิลลิกรัม/เม็ด
ประเภทบัญชียาหลัก	บัญชี ข
Pregnancy category	D
ชื่อการค้า	TEGRETOL CR 200
รหัสจากฐานข้อมูล TMT	453599
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	100775000004203000000000

รูปที่ 3.2.2 ยารักษาอาการปวดปลายประสาท Carbamazepine CR 200 mg (TEGRETOL CR 200®)

ข้อบ่งใช้ : บรรเทาอาการปวดใบหน้าเนื่องจากเส้นประสาทสมองโทรมเจมีนัล (Trigeminal neuralgia) บรรเทาอาการปวดเรื้อรังของข้อต่อขากรรไกร TMD (Temporomandibular dysfunction)

กลไกการออกฤทธิ์ : ออกฤทธิ์โดยลดการนำไฟฟ้าที่ผิดปกติของระบบประสาทและสมองอันเป็นสาเหตุให้เกิดอาการชักและอาการปวด ใช้ในการรักษาโรคลมชัก โรคปวดเส้นประสาทใบหน้า

วิธีใช้ : 100-200 mg/day และค่อยๆ เพิ่มขนาดยาทีละน้อยจนถึงขนาดที่สามารถควบคุมอาการปวดได้ โดยไม่เกิน 1,200 mg/day

ข้อควรระวัง : - ใช้อย่างได้คำแนะนำของแพทย์อย่างเคร่งครัด ไม่ปรับปริมาณยาหรือระยะเวลาในการใช้ยาด้วยตนเอง

- กรณียาเม็ดรูปแบบควบคุมการปลดปล่อยยา ให้กลืนยาทั้งเม็ด ห้ามหักหรือแบ่งเม็ดยา

- ผลข้างเคียงที่ควรระวัง ได้แก่ การแพ้ยา โดยเฉพาะผื่นแพ้ยาทางผิวหนังชนิดรุนแรง (Steven-Johnson syndrome/Toxic epidermal necrolysis) ซึ่งมีความสัมพันธ์กับยีน HLA-B*1502 ที่มักพบในเชื้อสายเอเชีย จึงควรตรวจคัดกรองผู้ป่วย (HLA-B*1502 genetic screening) ก่อนเริ่มใช้ยา Carbamazepine ทุกราย

3.3 Oxcarbazepine 300 mg

Contains	Oxcarbazepine 300 mg
รูปแบบ	เม็ด
ขนาด	300 มิลลิกรัม/เม็ด
ประเภทบัญชียาหลัก	-
Pregnancy category	C
ชื่อการค้า	TRILEPTAL
รหัสจากฐานข้อมูล TMT	463603
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	123872000004320121781414

รูปที่ 3.3 ยารักษาอาการปวดปลายประสาท Oxcarbazepine 300 mg (TRILEPTAL[®])

ข้อบ่งใช้ : บรรเทาอาการปวดใบหน้าเนื่องจากเส้นประสาทสมองโทรมเจมินัล (Trigeminal neuralgia) บรรเทาอาการปวดเรื้อรังของข้อต่อขากรรไกร TMD (Temporomandibular dysfunction)

กลไกการออกฤทธิ์ : ออกฤทธิ์ลดแรงกระตุ้นจากเส้นประสาทที่เป็นสาเหตุของอาการปวดและอาการชัก

วิธีใช้ : เริ่มรับประทาน 300 mg/day และค่อยๆ เพิ่มขนาดยาทีละน้อยจนถึงขนาดที่สามารถควบคุมอาการปวดได้ โดยไม่เกิน 1,200 mg/day

ข้อควรระวัง : - ใช้ยาภายใต้คำแนะนำของแพทย์อย่างเคร่งครัด ไม่ปรับปริมาณยาหรือระยะเวลาในการใช้ยาด้วยตนเอง

- ผลข้างเคียงที่ควรระวัง ได้แก่ มึนงง เดินเซ เห็นภาพซ้อน ปริมาณแร่ธาตุในเลือดต่ำ

3.4 Gabapentin

3.4.1 Gabapentin 100 mg

Contains	Gabapentin 100 mg
รูปแบบ	แคปซูล
ขนาด	100 มิลลิกรัม/แคปซูล
ประเภทบัญชียาหลัก	บัญชี ๕
Pregnancy category	C
ชื่อการค้า	GABAPENTIN GPO
รหัสจากฐานข้อมูล TMT	666712
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	12418000004021220181506

รูปที่ 3.4.1 ยารักษาอาการปวดปลายประสาท Gabapentin 100 mg (GABAPENTIN GPO®)

ข้อบ่งใช้ : บรรเทาอาการปวดบริเวณช่องปากและใบหน้าเรื้อรังที่มีพยาธิสภาพจากเส้นประสาท รวมทั้งอาการปวดใบหน้าเนื่องจากเส้นประสาทสมองโทรมเจมีนัล

วิธีใช้ : บรรเทาอาการปวดทั่วไป 300-1800 mg/day แบ่งให้วันละ 3 ครั้ง

บรรเทาอาการปวดจากเส้นประสาท เริ่มรับประทาน 300 mg/day และค่อยๆ เพิ่มขนาดยาอีก 300 mg ทุก 2-3 วันตามการตอบสนองและความทนต่อยาของผู้ป่วย จนถึงขนาดที่สามารถควบคุมอาการปวดได้ โดยปริมาณยาสูงสุดไม่ควรเกิน 1,800 mg/day

ข้อควรระวัง : ใช้อย่างระมัดระวังตามคำแนะนำของแพทย์อย่างเคร่งครัด ไม่ปรับปริมาณยาหรือระยะเวลาในการใช้ยาด้วยตนเอง และในระหว่างการใช้จะต้องอยู่ภายใต้การดูแลของแพทย์ด้วย เนื่องจากยาดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิต ทำให้อารมณ์เปลี่ยนแปลง หรือก่อให้เกิดภาวะซึมเศร้าได้

3.4.2 Gabapentin 300 mg

Contains	Gabapentin 300 mg
รูปแบบ	แคปซูล
ขนาด	300 มิลลิกรัม/แคปซูล
ประเภทปัญหาหลัก	ปัญหา ชี ง
Pregnancy category	C
ชื่อการค้า	GABAPENTIN GPO (300 MG)
รหัสจากฐานข้อมูล TMT	1140507
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	-

รูปที่ 3.4.2 ยารักษาอาการปวดปลายประสาท Gabapentin 300 mg (GABAPENTIN GPO 300 mg[®])

ข้อบ่งใช้ : บรรเทาอาการปวดบริเวณช่องปากและใบหน้าเรื้อรัง ที่มีพยาธิสภาพจากเส้นประสาท รวมทั้งอาการปวดใบหน้าเนื่องจากเส้นประสาทสมองโทรมเจมีนัล

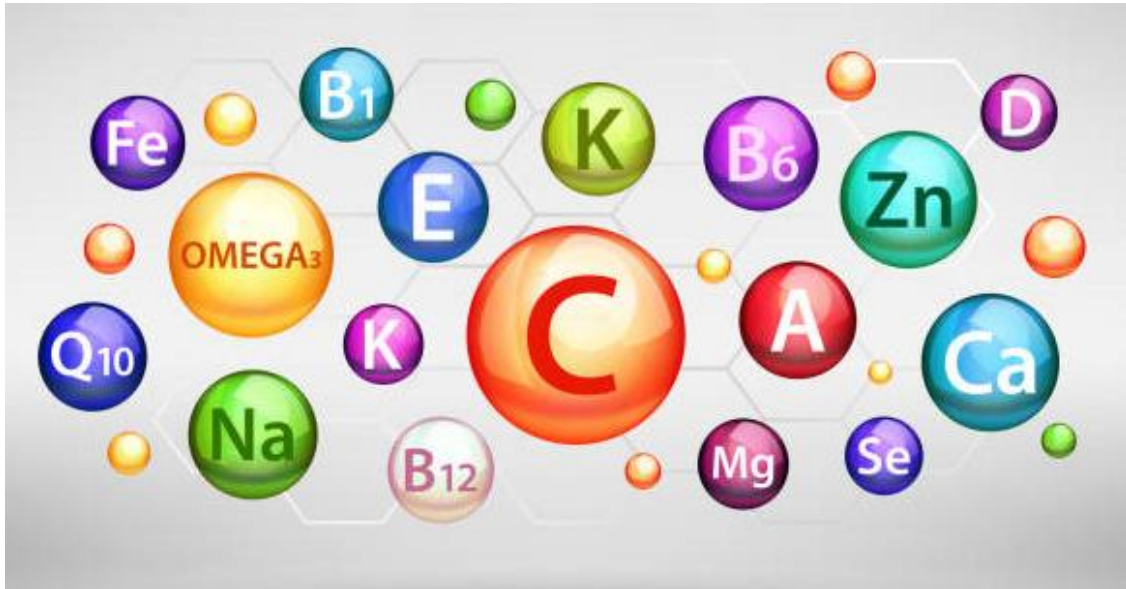
วิธีใช้ : บรรเทาอาการปวดทั่วไป 300-1800 mg/day แบ่งให้วันละ 3 ครั้ง

บรรเทาอาการปวดจากเส้นประสาท เริ่มรับประทาน 300 mg/day และค่อยๆ เพิ่มขนาดยาอีก 300 mg ทุก 2-3 วันตามการตอบสนองและความทนต่อยาของผู้ป่วย จนถึงขนาดที่สามารถควบคุมอาการปวดได้ โดยปริมาณยาสูงสุดไม่ควรเกิน 1,800 mg/day

ข้อควรระวัง : ใช้ยาภายใต้คำแนะนำของแพทย์อย่างเคร่งครัด ไม่ปรับปริมาณยาหรือระยะเวลาในการใช้ยาด้วยตนเอง และในระหว่างการใช้จะต้องอยู่ภายใต้การดูแลของแพทย์ด้วย เนื่องจากยาดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิต ทำให้อารมณ์เปลี่ยนแปลง หรือก่อให้เกิดภาวะซึมเศร้าได้

บทที่ 4 กลุ่มยาวิตามินเสริมอาหาร

(Nutritional supplements)

ที่มารูป : [Internet].[cited 2025 Sep 10] Available from

<https://www.istockphoto.com/tr/vekt%C3%B6r/temel-vitamin-ve-mineral-karma%C5%9F%C4%B1k-ger%C3%A7ek%C3%A7i-ill%C3%BCstrasyon-vekt%C3%B6r-gm921577440-253074014>

4.1 Folic acid 5 mg

4.2 Vit B 1-6-12

4.3 Vitamin B complex

บทที่ 4 กลุ่มยาวิตามินเสริมอาหาร (Nutritional supplements)

4.1 Folic acid 5 mg

Contains	Folic acid 5 mg
รูปแบบ	เม็ด
ขนาด	5 มิลลิกรัม/เม็ด
ประเภทบัญชียาหลัก	บัญชี ก
Pregnancy category	A
ชื่อการค้า	FOLIC ACID TABLETS
รหัสจากฐานข้อมูล TMT	767471
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	101870000003521120381506

รูปที่ 4.1 ยาวิตามินเสริมอาหาร Folic acid 5 mg (FOLIC ACID TABLETS®)

ข้อบ่งใช้ : รักษาอาการปากแสบร้อนจาก ภาวะโลหิตจางชนิด Megaloblastic anemia จากการขาด Folic acid

กลไกการออกฤทธิ์ : ทำหน้าที่เป็น Coenzyme ในการสังเคราะห์ DNA, RNA และเมทิลเลชันของโปรตีน ซึ่งจำเป็นสำหรับการแบ่งเซลล์และการสร้างเม็ดเลือดแดง

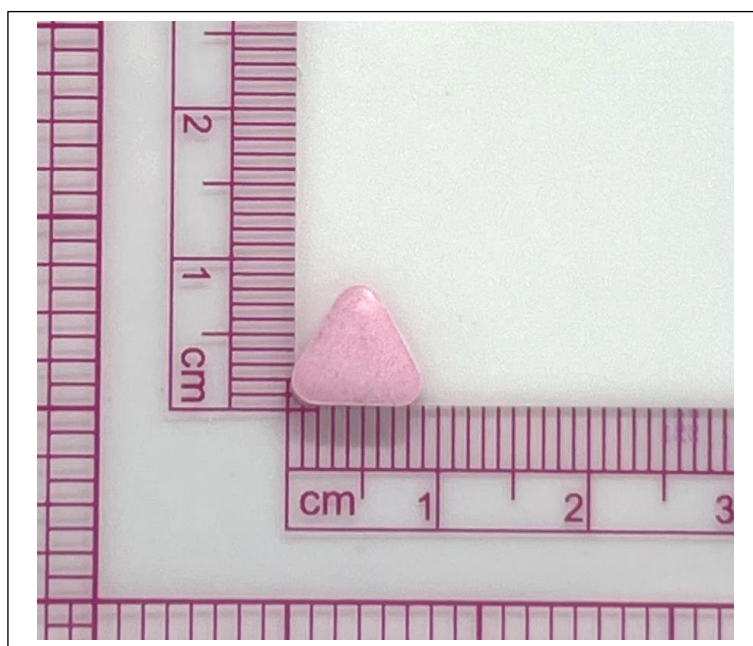
วิธีใช้ : เด็ก : 1-3 ปี 150 ไมโครกรัม/วัน : 4-8 ปี 200 ไมโครกรัม/วัน

: 9-13 ปี 300 ไมโครกรัม/วัน : 14 ปี ขึ้นไป 400 ไมโครกรัม/วัน

ผู้ใหญ่ : เพศชาย 150-200 ไมโครกรัม/วัน และเพศหญิง 150-180 ไมโครกรัม/วัน

4.2 Vit B 1-6-12

Contains	Vit B 1-6-12
รูปแบบ	เม็ด
ขนาด	B1 100 มิลลิกรัม+ B2 7.5 มิลลิกรัม+ B12 75 มิลลิกรัม/เม็ด
ประเภทบัญชียาหลัก	-
Pregnancy category	A
ชื่อการค้า	VITAMIN B1 B6 B12
รหัสจากฐานข้อมูล TMT	828876
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	201110400019999920381506

รูปที่ 4.2 ยาวิตามินเสริมอาหาร Vit B 1-6-12 (VITAMIN B1 B6 B12[®])

ข้อบ่งใช้ : - ลดอาการชาและฟื้นฟูเส้นประสาทหลังผ่าตัด (เช่น ผ่าฟันคุด)

- รักษาแผลร้อนในกลับเป็นซ้ำ (Recurrent aphthous stomatitis) อาการแสบลิ้นจากภาวะลิ้นลี้น (Atrophic glossitis) หรือริมฝีปากอักเสบ (Angular cheilitis) ในผู้ที่มีภาวะโลหิตจางจากการขาดวิตามินบี
กลไกการออกฤทธิ์ : มีส่วนประกอบของวิตามิน บี1 บี6 และ บี12 มีกลไกการออกฤทธิ์โดย เป็นวิตามินที่จำเป็นต่อกระบวนการเผาผลาญ พลังงานของเซลล์ประสาทในร่างกาย การได้รับวิตามิน บี 1-6-12 ที่เพียงพอและเหมาะสม จะทำให้กระบวนการทำงานของเซลล์ประสาทเป็นไปอย่างปกติและมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การทำงานของอวัยวะในร่างกายที่มีผลกระทบกลับมาทำหน้าที่ได้เช่นเดิม แต่ทั้งนี้ร่างกายต้องได้รับสารอาหารอื่นๆที่เพียงพอและเหมาะสมร่วมด้วย

วิธีใช้ : รับประทานครั้งละ 1 เม็ด วันละ 3 ครั้ง หลังอาหาร การปรับเปลี่ยนขนาดและระยะเวลาในการรับประทานขึ้นอยู่กับแพทย์

4.3 Vitamin B complex

Contains	Vitamin B complex
รูปแบบ	เม็ด
ขนาด	B1 1.5mg+ B2 1.7mg+ B3 20mg +B5 6mg+ B6 2mg + B12 20mcg+ Folic acid 300mcg+ Biotin 150mcg /เม็ด
ประเภทบัญชียาหลัก	บัญชี ก
Pregnancy category	A
ชื่อการค้า	MEDICPLEX TABLET
รหัสจากฐานข้อมูล TMT	743371
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	201110510019999920381252

รูปที่ 4.3 ยาวิตามินเสริมอาหาร Vitamin B complex (MEDICPLEX TABLET®)

ข้อบ่งใช้ : - ลดอาการชาและฟื้นฟูเส้นประสาทหลังผ่าตัด (เช่น ผ่าฟันคุด)

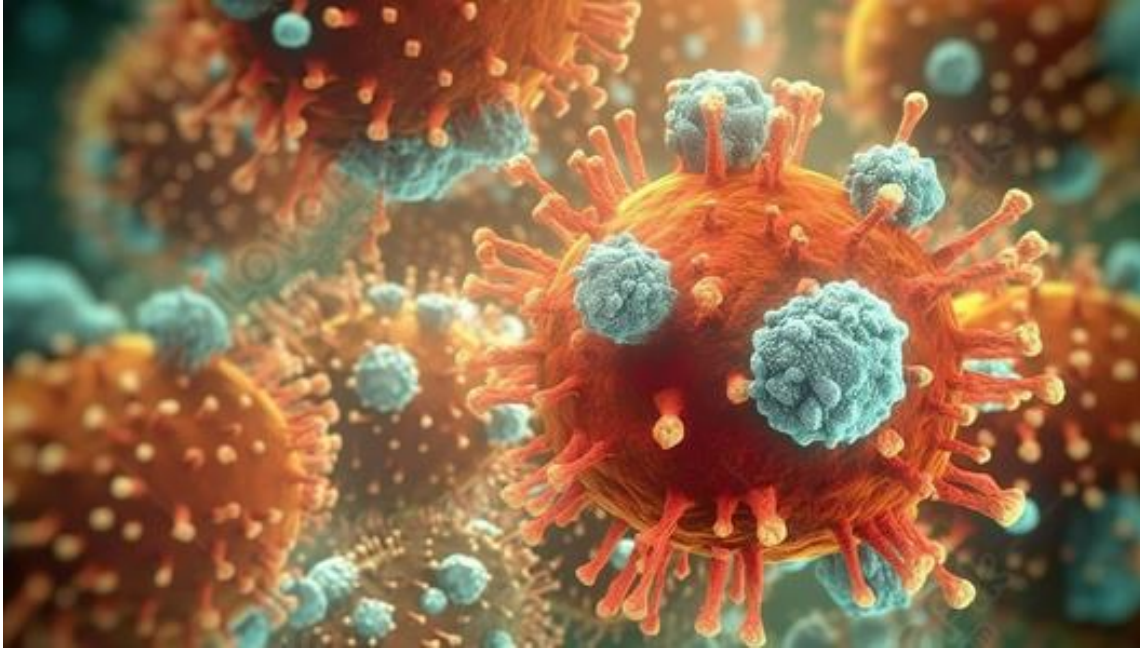
- รักษาแผลร้อนในกลับเป็นซ้ำ (Recurrent aphthous stomatitis) อาการแสบลิ้นจากภาวะลิ้นเหลียน (Atrophic glossitis) หรือริมฝีปากอักเสบ (Angular cheilitis) ในผู้ที่มีภาวะโลหิตจางจากการขาดวิตามินบี

กลไกการออกฤทธิ์ : ประกอบด้วยวิตามิน 8 ชนิด ได้แก่ ไทอะมีน (Thiamine) หรือวิตามินบี 1 ไรโบฟลาวิน (Riboflavin) หรือวิตามินบี 2 ไนอะซิน/นิโคตินาไมด์ (Niacin/Nicotinamide) หรือวิตามินบี 3 กรดแพนโทเทนิค (Pantothenic Acid) หรือวิตามินบี 5 ไพริดอกซีน (Pyridoxine) หรือวิตามินบี 6 ไบโอติน (Biotin) หรือวิตามินบี 7 กรดโฟลิก (Folic Acid) หรือวิตามินบี 9 และโคบาลามิน (Cobalamin) หรือวิตามินบี 12 ออกฤทธิ์กระตุ้นกระบวนการทำงานของเซลล์ประสาทเป็นไปอย่างปกติและมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การทำงานของอวัยวะในร่างกายที่มีผลกระทบกลับมาทำหน้าที่ได้เช่นเดิม

วิธีใช้ : รับประทานครั้งละ 1-2 เม็ด วันละ 1-3 ครั้ง หลังอาหาร การปรับเปลี่ยนขนาดและระยะเวลาในการรับประทานขึ้นอยู่กับแพทย์

บทที่ 5 กลุ่มยาต้านเชื้อรา

(Antifungal drug)

5.1 Nystatin oral suspension

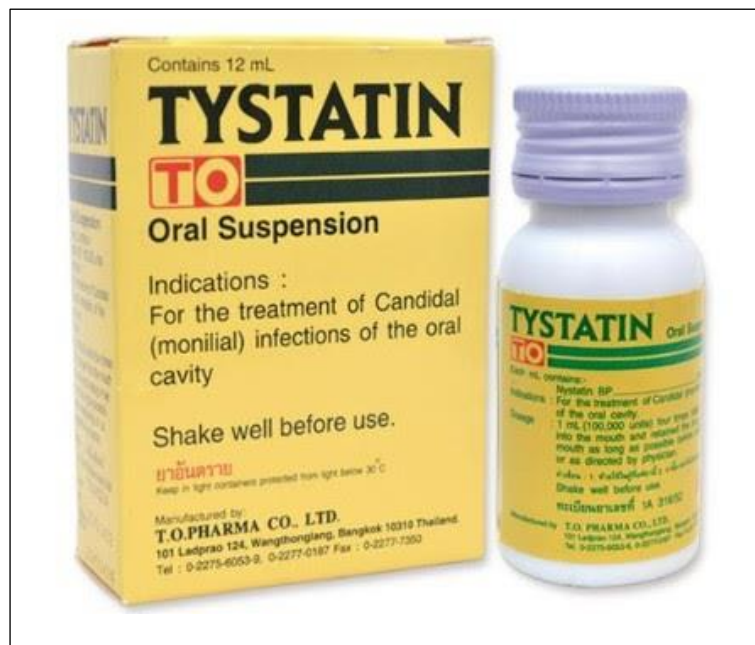
5.2 Daktarin oral gel

5.3 Clotrimazole lozenges 10 mg

บทที่ 5 กลุ่มยาต้านเชื้อรา (Antifungal drug)

5.1 Nystatin oral suspension

Contains	Nystatin 100,000 ยูนิต
รูปแบบ	สารละลายแขวนตะกอน
ขนาด	12 มิลลิลิตร/ขวด
ประเภทบัญชียาหลัก	บัญชี ก
Pregnancy category	C
ชื่อการค้า	TYSTATIN ORAL SUSPENSION
รหัสจากฐานข้อมูล TMT	622087
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	100101000000950730481081

รูปที่ 5.1 ยาต้านไวรัส Nystatin oral suspension (TYSTATIN ORAL SUSPENSION®)

ข้อบ่งใช้ : รักษาการติดเชื้อราในช่องปาก โดยเฉพาะการติดเชื้อราในกลุ่มแคนดิดา (*Candida* spp.)

กลไกการออกฤทธิ์ : ออกฤทธิ์โดยการจับกับสเตอรอลในเยื่อหุ้มเซลล์ ทำให้ความสามารถในการซึมผ่านของเยื่อหุ้มเซลล์เปลี่ยนแปลง ยับยั้งการเจริญเติบโตของเชื้อรา

วิธีใช้ : - อมกลั้วครั้งละ 2-3 มิลลิลิตร นาน 3-5 นาที แล้วบ้วนทิ้ง (หรือกลืน ในกรณีที่มีการติดเชื้อบริเวณคอหอยช่องปาก) วันละ 4 ครั้ง หลังอาหาร และก่อนนอน

- งดบ้วนน้ำ ตัมน้ำและรับประทานอาหารอย่างน้อย 30 นาทีหลังใช้ยา

ข้อควรระวัง : ให้เขย่าขวดก่อนทุกครั้ง

5.2 Daktarin oral gel

Contains	Miconazole nitrate
รูปแบบ	เจล
ขนาด	10 กรัม/หลอด
ประเภทปัญหาหลัก	ปัญหา ก
Pregnancy category	C
ชื่อการค้า	Daktarin oral gel
รหัสจากฐานข้อมูล TMT	656576
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	100110000002090550181602

รูปที่ 5.2 ยาต้านไวรัส Daktarin oral gel (Daktarin oral gel®)

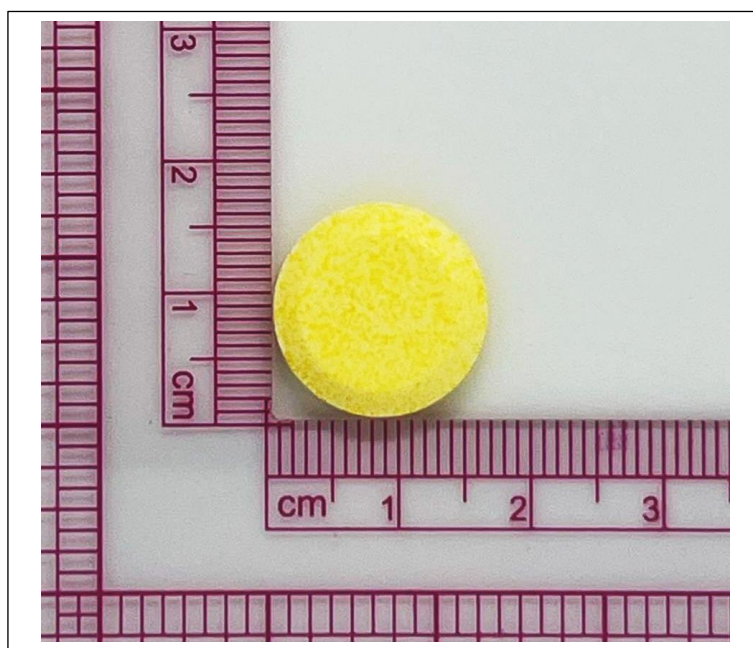
ข้อบ่งใช้ : รักษาโรคติดเชื้อราในช่องปาก โดยเฉพาะการติดเชื้อราในกลุ่มแคนดิดา (*Candida* spp.) และการติดเชื้อราแบบปากอักเสบจากสาเหตุฟันเทียม (Denture stomatitis)

กลไกการออกฤทธิ์ : ออกฤทธิ์การยับยั้งเอนไซม์ 14 α -lanosterol demethylase ซึ่งจำเป็นต่อการสร้าง Ergosterol ที่เป็นส่วนประกอบสำคัญของเยื่อหุ้มเซลล์เชื้อรา

วิธีใช้ : - ทาในช่องปากบริเวณที่ติดเชื้อรา หรือใต้ฐานฟันเทียม วันละ 4 ครั้ง หลังอาหาร และก่อนนอน
- งดบ้วนน้ำ ดื่มน้ำและรับประทานอาหารอย่างน้อย 30 นาทีหลังใช้ยา

5.3 Clotrimazole lozenge 10 mg

Contains	Clotrimazole 10 mg
รูปแบบ	lozenge
ขนาด	10 มิลลิกรัม/เม็ด
ประเภทปัญหาหลัก	ปัญหา ก
Pregnancy category	C
ชื่อการค้า	CANAZOL LOZENGES
รหัสจากฐานข้อมูล TMT	271656
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	100103000003620000000000

รูปที่ 5.3 ยาต้านไวรัส Clotrimazole lozenge 10 mg (CANAZOL LOZENGES®)

ข้อบ่งใช้: รักษาการติดเชื้อราแคนดิดา (*Candida* spp.) ในช่องปาก

กลไกการออกฤทธิ์ : ออกฤทธิ์การยับยั้งเอนไซม์ 14 α -lanosterol demethylase ซึ่งจำเป็นต่อการสร้าง Ergosterol ที่เป็นส่วนประกอบสำคัญของเยื่อหุ้มเซลล์เชื้อรา

วิธีใช้ : - อมให้ละลายในปาก ครั้งละ 1 เม็ด วันละ 5 ครั้งต่อวัน เป็นระยะเวลา 14 วัน

- งดบ้วนน้ำ ตัมน้ำและรับประทานอาหารอย่างน้อย 30 นาทีหลังใช้ยา

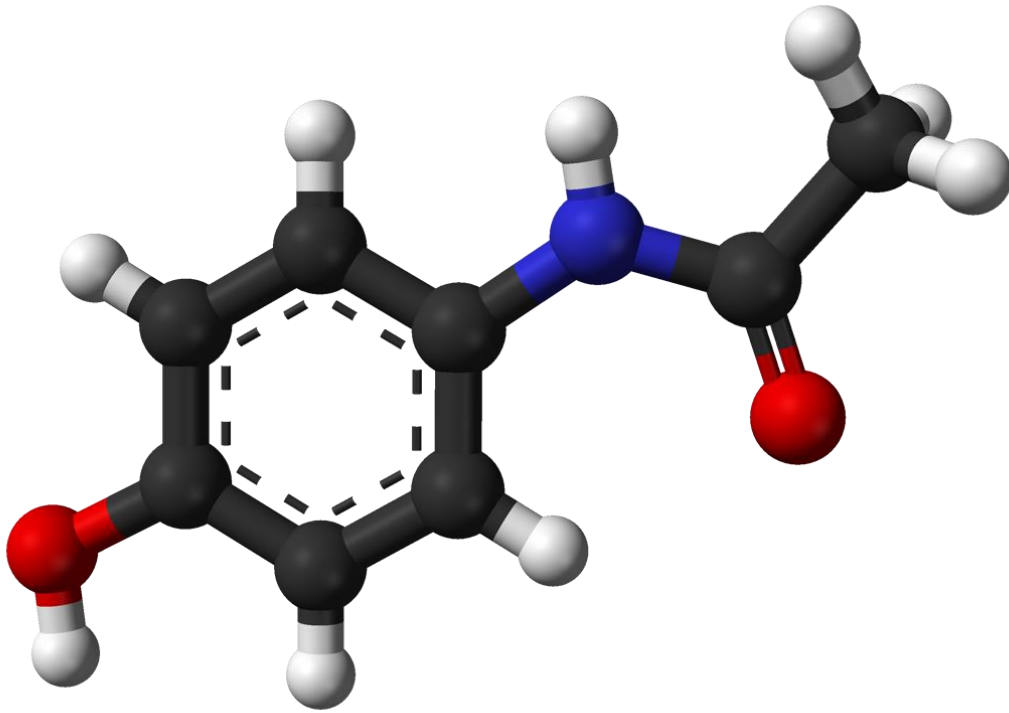
- ในกรณีใช้เพื่อป้องกันการติดเชื้อราในผู้ป่วยที่กำลังใช้ยากดภูมิคุ้มกัน (Antifungal prophylaxis)

ให้อมยาวันละ 3 ครั้ง

หมายเหตุ : ห้ามเคี้ยวหรือกลืนยา

บทที่ 6 กลุ่มยาแก้ปวด

(Analgesics)

ที่มารูป : [Internet].[cited 2025 Sep 10] Available from

<https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%9E%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B9%80%E0%B8%8B%E0%B8%95%E0%B8%B2%E0%B8%A1%E0%B8%AD%E0%B8%A5>

6.1 Paracetamol

6.1.1 Paracetamol 325 mg

6.1.2 Paracetamol 500 mg

6.1.3 Paracetamol Syrup 120 mg/ 5 ml

บทที่ 6 กลุ่มยาแก้ปวด (Analgesics)

6.1 Paracetamol

6.1.1 Paracetamol 325 mg

Contains	Paracetamol 325 mg
รูปแบบ	เม็ด
ขนาด	325 มิลลิกรัม/เม็ด
ประเภทปัญหาหลัก	ปัญหา ก
Pregnancy category	B
ชื่อการค้า	XEBRAMOL 325
รหัสจากฐานข้อมูล TMT	1166682
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	100752000004350220381442

รูปที่ 6.1.1 ยาแก้ปวด Paracetamol 325 mg (XEBRAMOL 325[®])

ข้อบ่งใช้ : บรรเทาอาการปวดหลังการผ่าตัด ถอนฟัน หรือผ่าฟันคุด

กลไกการออกฤทธิ์ : ช่วยยับยั้งสารเคมีบางชนิดในสมองของมนุษย์ซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับอาการปวด ความรู้สึกปวด เช่น สารโพรสตาแกลนดิน (Prostaglandin)

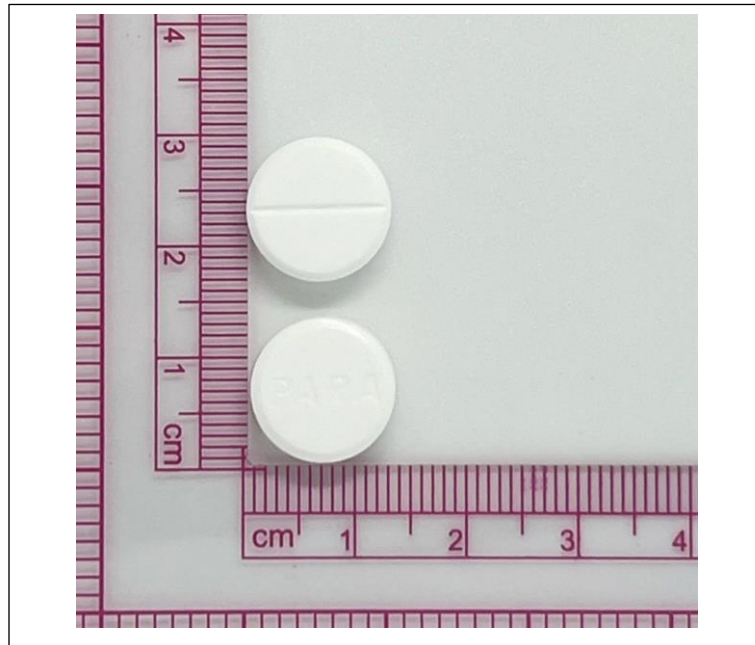
วิธีใช้ : เด็ก : 10-15 mg/kg/dose ไม่ควรเกิน 1,000 mg/dose

ผู้ใหญ่ : 500-1,000 mg ทุก 4-6 ชั่วโมง โดยปริมาณสูงสุดจะไม่เกิน 4 ครั้ง/วัน

ข้อควรระวัง : หากผู้ป่วยมีภาวะตับบกพร่อง มีประวัติติดแอลกอฮอล์ □ หรือผู้ที่ใช้อย่างต้านการแข็งตัวของเลือด ควรลดขนาดยาสูงสุดลง 50-75% หรือควรได้รับไม่เกินวันละ 1,500-2,000 mg/day และกินเท่าที่จำเป็นเท่านั้น

6.1.2 Paracetamol 500 mg

Contains	Paracetamol 500 mg
รูปแบบ	เม็ด
ขนาด	500 มิลลิกรัม/เม็ด
ประเภทปัญหาหลัก	ปัญหา ก
Pregnancy category	B
ชื่อการค้า	PARA GPO
รหัสจากฐานข้อมูล TMT	402653
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	100752000004493120381606

รูปที่ 6.1.2 ยาแก้ปวด Paracetamol 500 mg (PARA GPO®)

ข้อบ่งใช้ : บรรเทาอาการปวดหลังการผ่าตัด ถอนฟัน หรือผ่าฟันคุด

กลไกการออกฤทธิ์ : ช่วยยับยั้งสารเคมีบางชนิดในสมองของมนุษย์ซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับอาการปวด ความรู้สึกปวด เช่น สารโพรสตาแกลนดิน (Prostaglandin)

วิธีใช้ : เด็ก : 10-15 mg/kg/dose ไม่ควรเกิน 1,000 mg/dose

ผู้ใหญ่ : 500-1,000 mg ทุก 4-6 ชั่วโมง โดยปริมาณสูงสุดจะไม่เกิน 4 ครั้ง/วัน

ข้อควรระวัง : หากผู้ป่วยมีภาวะตับบกพร่อง มีประวัติติดแอลกอฮอล์ □ หรือผู้ที่ใช้ยาต้านการแข็งตัวของเลือด ควรลดขนาดยาสูงสุดลง 50-75% หรือควรได้รับไม่เกินวันละ 1,500-2,000 mg/day และกินเท่าที่จำเป็นเท่านั้น

6.1.3 Paracetamol Syrup 120 mg/ 5 ml

Contains	Paracetamol Syrup 120 mg/ 5 ml
รูปแบบ	ยาน้ำ
ขนาด	120 มิลลิกรัม/ 5 มิลลิลิตร
ประเภทปัญหาหลัก	ปัญหา ก
Pregnancy category	B
ชื่อการค้า	PARACETAMOL SYRUP PEDIATRIC
รหัสจากฐานข้อมูล TMT	630375
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	100752000000940330581079

รูปที่ 6.1.3 ยาแก้ปวด Paracetamol Syrup 120 mg/ 5 ml (PARACETAMOL SYRUP PEDIATRIC®)

ข้อบ่งใช้: บรรเทาอาการปวดหลังการผ่าตัด ถอนฟัน หรือผ่าฟันคุด และลดไข้

กลไกการออกฤทธิ์: ช่วยยับยั้งสารเคมีบางชนิดในสมองของมนุษย์ซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับอาการปวด ความรู้สึกปวด เช่น สารโพรสตาแกลนดิน (Prostaglandin)

วิธีใช้: เด็ก : 10-15 mg/kg/dose ไม่ควรเกิน 1,000 mg/dose

ผู้ใหญ่ : 500-1,000 mg ทุก 4-6 ชั่วโมง โดยปริมาณสูงสุดจะไม่เกิน 4 ครั้ง/วัน

ข้อควรระวัง: หากผู้ป่วยมีภาวะตับบกพร่อง มีประวัติติดแอลกอฮอล์ หรือผู้ที่ใช้ยาต้านการแข็งตัวของเลือด ควรลดขนาดยาสูงสุดลง 50-75% หรือควรได้รับไม่เกินวันละ 1,500-2,000 mg/day และกินเท่าที่จำเป็นเท่านั้น

บทที่ 7 กลุ่มยาต้านการอักเสบ

(NSAIDs drug)

7.1 Diclofenac 50 mg

7.2 Ibuprofen

7.2.1 Ibuprofen 200 mg

7.2.2 Ibuprofen 400 mg

7.2.3 Ibuprofen Syrup 100 mg/5 ml

7.3 Mefenamic acid 500 mg

7.4 Naproxen 250 mg

7.5 Difflam solution

7.5.1 Difflam solution 100 ml

7.5.2 Difflam solution 200 ml

บทที่ 7 กลุ่มยาต้านการอักเสบ (NSAIDs drug)

7.1 Diclofenac 50 mg

Contains	Diclofenac 50 mg
รูปแบบ	เม็ด
ขนาด	50 มิลลิกรัม/เม็ด
ประเภทบัญชียาหลัก	บัญชี ก
Pregnancy category	C* (D in the third trimester)
ชื่อการค้า	VOLTA
รหัสจากฐานข้อมูล TMT	119950
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	100702000003850120481078

รูปที่ 7.1 ยาต้านการอักเสบ Diclofenac 50 mg (VOLTA®)

ข้อบ่งใช้ : บรรเทาอาการอักเสบ ปวด และบวม ยาต้านอักเสบชนิดไม่ใช้สเตียรอยด์ (NSAID) กลุ่ม Acetic acid

กลไกการออกฤทธิ์ : ออกฤทธิ์ยับยั้งสารโพรสตาแกลนดินส์ (Prostaglandins) ที่เป็นสาเหตุให้เกิดการอักเสบ

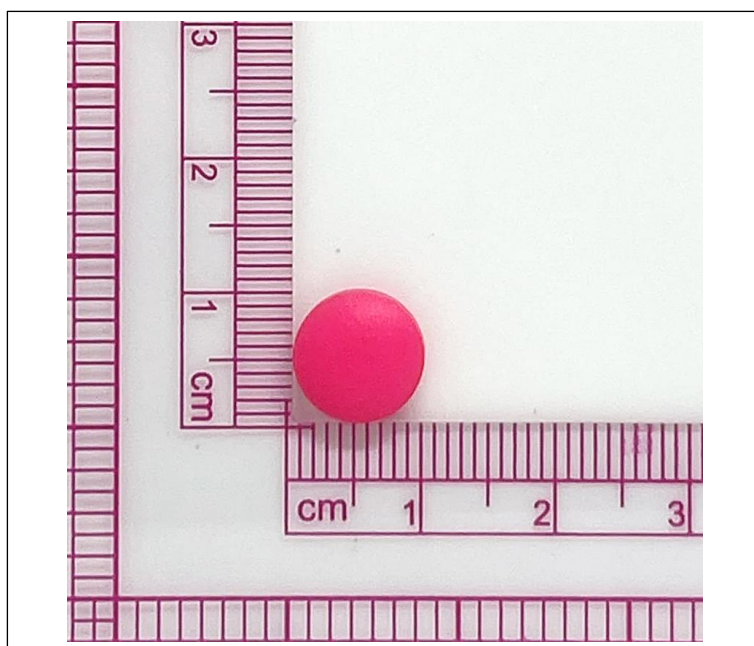
วิธีใช้ : 25-50 mg วันละ 2-3 ครั้ง ห้ามเกิน 150 mg/day

ข้อควรระวัง : ไม่ควรเคี้ยว ทัก หรือแบ่งยาเป็นส่วน ๆ ควรกลืนยาไปที่เดียว แล้วดื่มน้ำตามมากๆ

7.2 Ibuprofen

7.2.1 Ibuprofen 200 mg

Contains	Ibuprofen 200 mg
รูปแบบ	เม็ด
ขนาด	200 มิลลิกรัม/เม็ด
ประเภทบัญชียาหลัก	บัญชี ก
Pregnancy category	C* (D in the third trimester)
ชื่อการค้า	CEFEN 200 Y
รหัสจากฐานข้อมูล TMT	122602
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	100722000004203120381169

รูปที่ 7.2.1 ยาต้านการอักเสบ Ibuprofen 200 mg (CEFEN 200 Y[®])

ข้อบ่งใช้: ลดอาการปวด ลดไข้ และแก้อักเสบ กลุ่ม Arylpropionic acid

กลไกการออกฤทธิ์: ออกฤทธิ์ยับยั้งการสร้างโปรสตาแกลนดินส์ (Prostaglandins) ที่เป็นสาเหตุให้เกิดการอักเสบ

วิธีใช้: เด็ก : 4-10 mg/kg/dose ทุก 6-8 ชั่วโมง ระยะเวลาการใช้ยาสูงสุดไม่เกิน 4 ครั้ง/วัน

ผู้ใหญ่ : 200-400 mg ทุก 4-6 ชั่วโมง ปริมาณยาสูงสุดไม่เกินวันละ 1,200 mg

ข้อควรระวัง: ไม่ควรเคี้ยว หัก หรือแบ่งยาเป็นส่วน ๆ ควรกลืนยาไปทีเดียว แล้วดื่มน้ำตามมากๆ ยาอาจทำลายกระเพาะอาหารหรือลำไส้ได้

7.2.2 Ibuprofen 400 mg

Contains	Ibuprofen 400 mg
รูปแบบ	เม็ด
ขนาด	400 มิลลิกรัม/เม็ด
ประเภทปัญหาหลัก	ปัญหา ก
Pregnancy category	C* (D in the third trimester)
ชื่อการค้า	I-PROFEN 400
รหัสจากฐานข้อมูล TMT	125375
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	100722000004410220381606

รูปที่ 7.2.2 ยาด้านการอักเสบ Ibuprofen 400 mg (I-PROFEN 400[®])

ข้อบ่งใช้: ลดอาการปวด ลดไข้ และแก้อักเสบ กลุ่ม Arylpropionic acid

กลไกการออกฤทธิ์: ออกฤทธิ์ยับยั้งการสร้างโปรสตาแกลนดินส์ (Prostaglandins) ที่เป็นสาเหตุให้เกิดการอักเสบ

วิธีใช้: เด็ก : 4-10 mg/kg/dose ทุก 6-8 ชั่วโมง ระยะเวลาการใช้ยาสูงสุดไม่เกิน 4 ครั้ง/วัน

ผู้ใหญ่ : 200-400 mg ทุก 4-6 ชั่วโมง ปริมาณยาสูงสุดไม่เกินวันละ 1,200 mg

ข้อควรระวัง: ไม่ควรเคี้ยว หัก หรือแบ่งยาเป็นส่วน ๆ ควรกลืนยาไปทีเดียว แล้วดื่มน้ำตามมากๆ ยาอาจทำลายกระเพาะอาหารหรือลำไส้ได้

7.2.3 Ibuprofen Syrup 100 mg/5 ml

Contains	Ibuprofen Syrup 100 mg/5 ml
รูปแบบ	ยาน้ำ
ขนาด	100 มิลลิกรัม/5 มิลลิลิตร
ประเภทปัญหาหลัก	ปัญหา ก
Pregnancy category	C* (D in the third trimester)
ชื่อการค้า	IBROFEN SYRUP
รหัสจากฐานข้อมูล TMT	126488
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	100722000000920430481079

รูปที่ 7.2.3 ยาด้านการอักเสบ Ibuprofen Syrup 100 mg/5 ml (IBROFEN SYRUP®)

ข้อบ่งใช้: ลดอาการปวด ลดไข้ และแก้อักเสบ กลุ่ม Arylpropionic acid

กลไกการออกฤทธิ์: ออกฤทธิ์ยับยั้งการสร้างโปรสตาแกลนดินส์ (Prostaglandins) ที่เป็นสาเหตุให้เกิดการอักเสบ

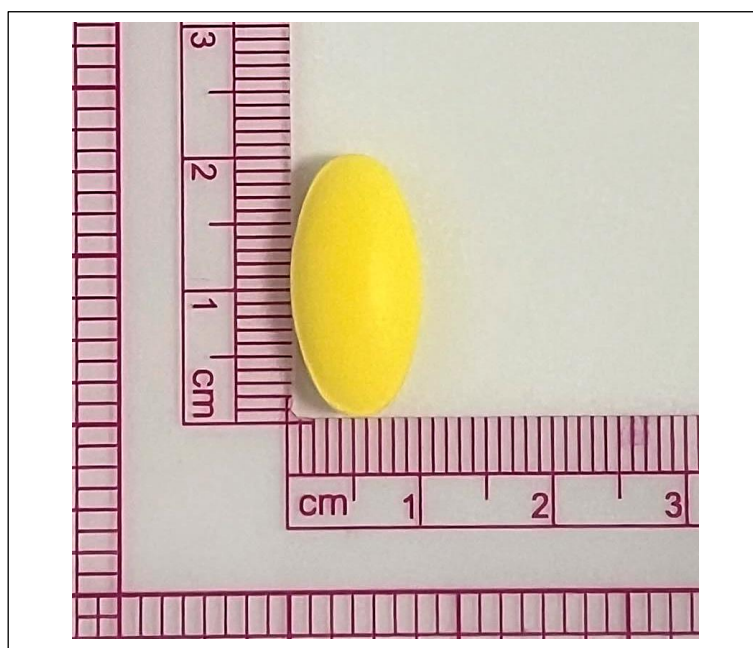
วิธีใช้: เด็ก : 4-10 mg/kg/dose ทุก 6-8 ชั่วโมง ระยะเวลาการใช้ยาสูงสุดไม่เกิน 4 ครั้ง/วัน

ผู้ใหญ่ : 200-400 mg ทุก 4-6 ชั่วโมง ปริมาณยาสูงสุดไม่เกินวันละ 1,200 mg

ข้อควรระวัง: ไม่ควรเคี้ยว หัก หรือแบ่งยาเป็นส่วน ๆ ควรกลืนยาไปทีเดียว แล้วดื่มน้ำตามมากๆ ยาอาจทำลายกระเพาะอาหารหรือลำไส้ได้

7.3 Mefenamic acid 500 mg

Contains	Mefenamic acid 500 mg
รูปแบบ	เม็ด
ขนาด	500 มิลลิกรัม/เม็ด
ประเภทบัญชียาหลัก	-
Pregnancy category	C* (D in the third trimester)
ชื่อการค้า	ANALGIC-500
รหัสจากฐานข้อมูล TMT	129683
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	100715000004493121781078

รูปที่ 7.3 ยาด้านการอักเสบ Mefenamic acid 500 mg (ANALGIC-500[®])

ข้อบ่งใช้ : บรรเทาอาการปวด บวม อักเสบ ลดไข้ กลุ่ม Anthranilic acid (Fenamic acid)

กลไกการออกฤทธิ์ : ออกฤทธิ์ยับยั้งการสร้างโปรสตาแกลนดินส์ (Prostaglandins) ที่เป็นสาเหตุให้เกิดการอักเสบ

วิธีใช้ : เด็ก : อายุมากกว่า 6 เดือนขึ้นไป ขนาด 25 mg/kg/dose โดยแบ่งรับประทาน ห้ามรับประทานเกิน 7 วัน

ผู้ใหญ่ : 500 mg วันละ 3 ครั้ง

ข้อควรระวัง : ควรกลืนยาลงไปทั้งหมด ไม่ควรบด เคี้ยว หรือหักยา

7.4 Naproxen 250 mg

Contains	Naproxen 250 mg
รูปแบบ	เม็ด
ขนาด	250 มิลลิกรัม/เม็ด
ประเภทปัญหาหลัก	ปัญหา ก
Pregnancy category	C* (D in the third trimester)
ชื่อการค้า	NAPROXEN TABLETS 250 MG
รหัสจากฐานข้อมูล TMT	131639
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	100725000004293220381506

รูปที่ 7.4 ยาด้านการอักเสบ Naproxen 250 mg (NAPROXEN TABLETS 250 MG[®])

ข้อบ่งใช้ : รักษาอาการปวด อักเสบ หรือบวม กลุ่ม Arylpropionic acid

กลไกการออกฤทธิ์ : ออกฤทธิ์ยับยั้งการสร้างโปรสตาแกลนดินส์ (Prostaglandins) ที่เป็นสาเหตุให้เกิดการอักเสบ

วิธีใช้ : 250 mg ทุก 6-8 ชั่วโมง ปริมาณสูงสุด วันแรกไม่เกิน 1,250 mg และวันต่อมาไม่เกิน 1,000 mg

ข้อควรระวัง : ควรกลืนยาลงไปทั้งหมด ไม่ควรบด เคี้ยว หรือหักยา

7.5 Difflam solution

7.5.1 Difflam solution 100 ml

Contains	Benzylamine hydrochloride 0.15%
รูปแบบ	ยาน้ำบ้วนปาก
ขนาด	100 มิลลิลิตร/ขวด
ประเภทบัญชียาหลัก	-
Pregnancy category	B
ชื่อการค้า	Difflam solution
รหัสจากฐานข้อมูล TMT	671007
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	-

รูปที่ 7.5.1 ยาด้านการอักเสบ Difflam solution 100 ml (Difflam solution®)

ข้อบ่งใช้ :- ยาน้ำใช้ภายนอก ใช้บรรเทาอาการเจ็บคอ อาการปวด และการอักเสบในช่องปากเนื่องจากต่อมทอนซิลอักเสบ

- เยื่อช่องปากอักเสบ เนื่องจากรับการฉายแสง
- แผลเปื่อยในช่องปากหลังการผ่าตัดในช่องปาก แผลปริทันต์หรือแผลรอบๆ เหงือก

กลไกการออกฤทธิ์ : ออกฤทธิ์ยับยั้งการสังเคราะห์ไซโตไคน์ที่ก่อให้เกิดการอักเสบ (TNF-alpha, IL-1beta) ยับยั้งการรวมตัวของเกล็ดเลือด และมีฤทธิ์เป็นยาชาเฉพาะที่

วิธีใช้ : ใช้อมกลั้วคอและบ้วนปากอย่างน้อย 30 วินาที ทุก 1 ชั่วโมงครั้ง-3 ชั่วโมง ตามต้องการ

เด็ก : 5-15 ซี.ซี.

ผู้ใหญ่ : 15 ซี.ซี.

ข้อควรระวัง : ไม่ควรกลืนและให้บ้วนทิ้งทุกครั้งที่ใช้

7.5.2 Difflam solution 200 ml

Contains	Benzydamine hydrochloride 0.15%
รูปแบบ	ยาน้ำบ้วนปาก
ขนาด	200 มิลลิลิตร/ขวด
ประเภทบัญชียาหลัก	-
Pregnancy category	B
ชื่อการค้า	Difflam solution 200 ml
รหัสจากฐานข้อมูล TMT	671011
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	-

รูปที่ 7.5.2 ยาด้านการอักเสบ Difflam solution 200 ml (Difflam solution 200 ml®)

ข้อบ่งใช้ :- ยาน้ำใช้ภายนอก ใช้บรรเทาอาการเจ็บคอ อาการปวด และการอักเสบในช่องปากเนื่องจากต่อมทอนซิลอักเสบ

- เยื่อช่องปากอักเสบ เนื่องจากรับการฉายแสง
- แผลเปื่อยในช่องปากหลังการผ่าตัดในช่องปาก แผลปริทันต์หรือแผลรอบๆ เหงือก

กลไกการออกฤทธิ์ : ออกฤทธิ์ยับยั้งการสังเคราะห์ไซโตไคน์ที่ก่อให้เกิดการอักเสบ (TNF-alpha, IL-1beta) ยับยั้งการรวมตัวของเกล็ดเลือด และมีฤทธิ์เป็นยาชาเฉพาะที่

วิธีใช้ : ใช้อมกลั้วคอและบ้วนปากอย่างน้อย 30 วินาที ทุก 1 ชั่วโมงครึ่ง-3 ชั่วโมง ตามต้องการ

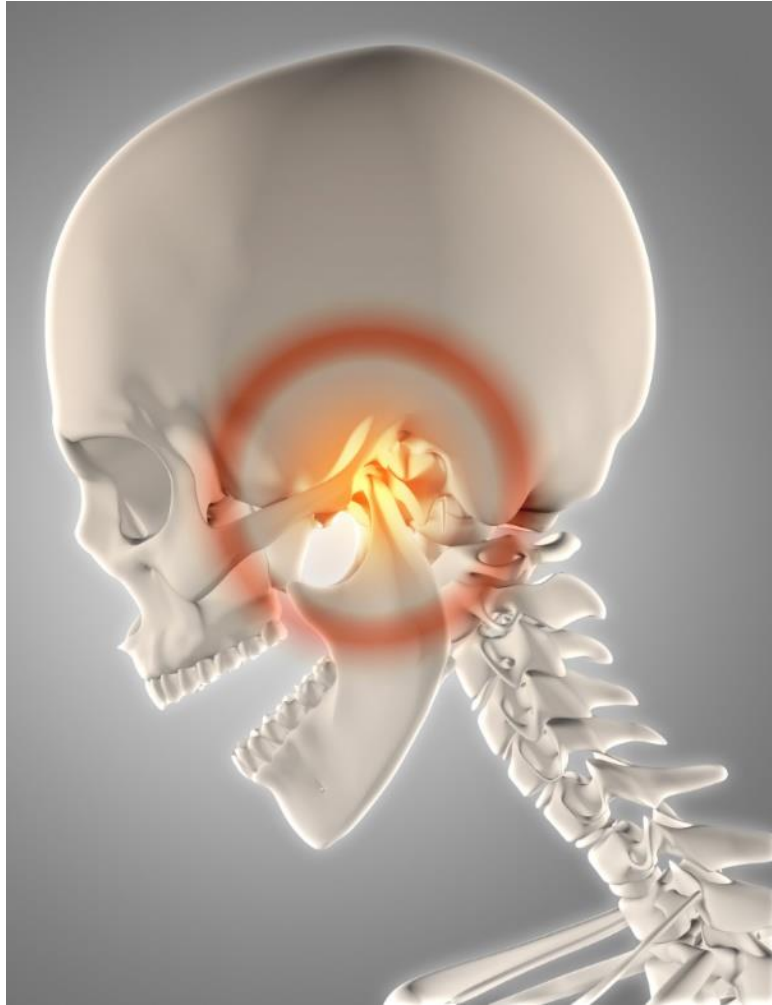
เด็ก : 5-15 ซี.ซี.

ผู้ใหญ่ : 15 ซี.ซี.

ข้อควรระวัง : ไม่ควรกลืนและให้บ้วนทิ้งทุกครั้งที่ใช้

บทที่ 8 กลุ่มยาคลายกังวลและคลายกล้ามเนื้อ

(Anxiolytics and muscle relaxant)

8.1 Diazepam 5 mg

8.2 Tolperisone 50 mg

บทที่ 8 กลุ่มยาคลายกังวลและคลายกล้ามเนื้อ (Anxiolytics and muscle relaxant)

8.1 Diazepam 5 mg

Contains	Diazepam 5 mg
รูปแบบ	เม็ด
ขนาด	5 มิลลิกรัม/เม็ด
ประเภทบัญชียาหลัก	บัญชี ก
Pregnancy category	D
ชื่อการค้า	Diazepam GPO
รหัสจากฐานข้อมูล TMT	767162
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	100854000003521120381506

รูปที่ 8.1 ยาคลายกังวลและคลายกล้ามเนื้อ Diazepam 5 mg (Diazepam GPO[®])

ข้อบ่งใช้: คลายกล้ามเนื้อที่หดเกร็งจากการนอนกััดฟัน รักษาโรคนอนไม่หลับ วิตกกังวล เป็นยากลุ่ม Benzodiazepine

กลไกการออกฤทธิ์: ออกฤทธิ์จับกับตัวรับเบนโซไดอะซีพีน (Benzodiazepine site) บนตัวรับ GABA-A ในสมอง ยับยั้งการทำงานของระบบประสาทส่วนกลาง ทำให้สมองสงบลง ลดความวิตกกังวล คลายกล้ามเนื้อ ด้านการชัก

วิธีใช้: รับประทานยาปริมาณ 2-10 mg ในเวลาก่อนนอน กรณีผู้สูงอายุให้รับประทานยาปริมาณครึ่งหนึ่งของผู้ใหญ่

ข้อควรระวัง: ยาอาจทำให้ง่วง ควรระมัดระวังหากขับรถหรือทำงานใกล้เครื่องจักร

8.2 Tolperisone 50 mg

Contains	Tolperisone 50 mg
รูปแบบ	เม็ด
ขนาด	50 มิลลิกรัม/เม็ด
ประเภทบัญชียาหลัก	-
Pregnancy category	C
ชื่อการค้า	MYOXAN
รหัสจากฐานข้อมูล TMT	787399
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	100411133003850120381081

รูปที่ 8.2 ยาคลายกล้ามเนื้อและคลายกล้ามเนื้อ Tolperisone 50 mg (MYOXAN®)

ข้อบ่งใช้ : ลดหรือผ่อนคลายความตึงของกล้ามเนื้อจากการนอนกััดฟัน บรรเทาอาการปวดเรื้อรังที่เกิดจากการใช้งานของกล้ามเนื้อระบบบดเคี้ยว

กลไกการออกฤทธิ์ : ออกฤทธิ์ยับยั้งการส่งสัญญาณประสาทแบบ Polysynaptic reflex ในไขสันหลังและก้านสมอง ทำให้อาการหดเกร็งของกล้ามเนื้อลดลง และยังส่งผลให้เยื่อหุ้มเซลล์ประสาทเสถียร (Membrane stabilization) โดยยับยั้งการไหลเข้าของโซเดียมและแคลเซียม

วิธีใช้ : รับประทาน 150-300 mg/day แบ่งให้วันละ 3 ครั้ง ขนาดยาที่ให้ได้สูงสุด 450 mg/day

ข้อควรระวัง : ยาอาจทำให้ง่วง ควรระมัดระวังหากขับรถหรือทำงานใกล้เครื่องจักร

บทที่ 9 กลุ่มยาสเตียรอยด์ (Corticosteroids)

9.1 Triamcinolone

9.1.1 Triamcinolone 1%, 1g

9.1.2 Triamcinolone 1%, 5g

9.2 Fluocinolone 0.1% in orabase

9.3 Fluocinolone 0.1%/Clotrimazole 1%

9.4 Dexamethasone 0.5 mg

9.5 Dexamethasone 0.05% mouthwash

9.6 Prednisolone 5 mg

บทที่ 9 กลุ่มยาสเตียรอยด์ (Corticosteroids)

9.1 Triamcinolone

9.1.1 Triamcinolone 1%, 1g

Contains	Triamcinolone 0.1%
รูปแบบ	เจล
ขนาด	1 กรัม/ซอง
ประเภทปัญหาหลัก	ปัญหาซี ก
Pregnancy category	C
ชื่อการค้า	TRINOLONE ORAL PASTE
รหัสจากฐานข้อมูล TMT	790677
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	101174009001900250281095

รูปที่ 9.1.1 ยาสเตียรอยด์ Triamcinolone 1%, 1g (TRINOLONE ORAL PASTE®)

ข้อบ่งใช้ : - เป็นยาสเตียรอยด์เฉพาะที่ ใช้บรรเทาอาการปวดแสบและอักเสบ ที่เกิดจากโรคเยื่อเมือกช่องปากมีการหลุดลอกหรือเป็นแผล เช่น แผลร้อนใน รอยโรคไลเคนแพลันส์ช่องปาก (Oral lichen planus)

- ไม่สามารถบรรเทาหรือรักษาแผลที่มีสาเหตุจากโรคเริ่มได้

วิธีใช้ : ทาบางๆ บริเวณรอยโรค วันละ 3-4 ครั้ง หลังอาหารและก่อนนอน งดบ้วนน้ำ ตัมน้ำและรับประทานอาหารอย่างน้อย 30 นาทีหลังใช้ยา

ข้อควรระวัง : ผลข้างเคียงที่ควรระวัง ได้แก่ การติดเชื้อราในช่องปาก

9.1.2 Triamcinolone 1%, 5g

Contains	Triamcinolone 0.1%
รูปแบบ	เจล
ขนาด	5 กรัม/หลอด
ประเภทปัญหาหลัก	ปัญหา ก
Pregnancy category	C
ชื่อการค้า	KENO ORAL PASTE
รหัสจากฐานข้อมูล TMT	825995
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	101174009001900250281079

รูปที่ 9.1.2 ยาสเตียรอยด์ Triamcinolone 1%, 5g (KENO ORAL PASTE®)

ข้อบ่งใช้ : - เป็นยาสเตียรอยด์เฉพาะที่ ใช้บรรเทาอาการปวดแสบและอักเสบ ที่เกิดจากโรคเยื่อเมือกช่องปากมีการหลุดลอกหรือเป็นแผล เช่น แผลร้อนใน รอยโรคไลเคนแพลนัสช่องปาก (Oral lichen planus)

- ไม่สามารถบรรเทาหรือรักษาแผลที่มีสาเหตุจากโรคเริ่มได้

วิธีใช้ : ทาบางๆ บริเวณรอยโรค วันละ 3-4 ครั้ง หลังอาหารและก่อนนอน งดบ้วนน้ำ ตัมน้ำและรับประทานอาหารอย่างน้อย 30 นาทีหลังใช้ยา

ข้อควรระวัง : ผลข้างเคียงที่ควรระวัง ได้แก่ การติดเชื้อราในช่องปาก

9.2 Fluocinolone 0.1% in orabase

Contains	Fluocinolone 0.1%
รูปแบบ	ครีม
ขนาด	5 กรัม/ตลับ
ประเภทบัญชียาหลัก	-
Pregnancy category	C
ชื่อการค้า	Fluocinolone 0.1% oral base
รหัสจากฐานข้อมูล TMT	889960
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	-

รูปที่ 9.2 ยาสเตียรอยด์ Fluocinolone 0.1% (Fluocinolone 0.1% oral base®)

ข้อบ่งใช้ : เป็นยาสเตียรอยด์เฉพาะที่ บรรเทาอาการปวดแสบและอักเสบ ที่เกิดจากโรคเยื่อเมือกช่องปากมีการหลุดลอกหรือเป็นแผล เช่น แผลร้อนใน รอยโรคไลเคนแพลนัสช่องปาก (Oral lichen planus)

วิธีใช้ : ทาบางๆ บริเวณรอยโรค วันละ 2-4 ครั้ง หลังอาหารและก่อนนอน งดบ้วนน้ำ ตีมน้ำและรับประทานอาหารอย่างน้อย 30 นาทีหลังใช้ยา

ข้อควรระวัง : - ใช้ภายใต้คำแนะนำของทันตแพทย์

- ผลข้างเคียงที่ควรระวัง ได้แก่ การติดเชื้อราในช่องปาก

9.3 Fluocinolone 0.1%/Clotrimazole 1%

Contains	Fluocinolone 0.1%/Clotrimazole 1%
รูปแบบ	ครีม
ขนาด	7 กรัม/ตลับ
ประเภทปัญหาหลัก	-
Pregnancy category	C
ชื่อการค้า	Fluocinolone-Clotrimazole gel
รหัสจากฐานข้อมูล TMT	-
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	-

รูปที่ 9.3 ยาสเตียรอยด์ Fluocinolone 0.1%/Clotrimazole 1% (Fluocinolone-Clotrimazole gel®)

ข้อบ่งใช้ : เป็นยาสเตียรอยด์ผสมยาต้านเชื้อราเฉพาะที่ ใช้บรรเทาอาการปวดแสบและอักเสบ ที่เกิดจากโรคเยื่อเมือกช่องปากมีการหลุดลอกหรือเป็นแผล เช่น แผลร้อนใน รอยโรคไลเคนแพลนัสช่องปาก (Oral lichen planus) ในผู้ป่วยที่มีความเสี่ยงที่จะติดเชื้อราในช่องปาก

วิธีใช้ : ทาบางๆ บริเวณรอยโรค วันละ 2-4 ครั้ง หลังอาหารและก่อนนอน งดบ้วนน้ำ ตัมน้ำและรับประทานอาหารอย่างน้อย 30 นาทีหลังใช้ยา

ข้อควรระวัง : ใช้ภายใต้คำแนะนำของทันตแพทย์

9.4 Dexamethasone 0.5 mg

Contains	Dexamethasone 0.5 mg
รูปแบบ	เม็ด
ขนาด	0.5 มิลลิกรัม/เม็ด
ประเภทปัญหาหลัก	ปัญหา ก
Pregnancy category	C
ชื่อการค้า	DEXA METHASONE TABLETS
รหัสจากฐานข้อมูล TMT	305021
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	10138000003211220381143

รูปที่ 9.4 ยาสเตียรอยด์ Dexamethasone 0.5 mg (DEXA METHASONE TABLETS®)

ข้อบ่งใช้ : ใช้บรรเทาอาการปวดแสบและอักเสบ ที่เกิดจากโรคเยื่อเมือกช่องปากมีการหลุดลอกหรือเป็นแผล เช่น แผลร้อนใน รอยโรคไลเคนแพลนัสช่องปาก (Oral lichen planus) ในกรณีที่มีแผลกระจายหลายตำแหน่ง

วิธีใช้ : - ต่ำยา 1 เม็ดให้ละเอียด ละลายในน้ำ 10 มิลลิลิตร อมกลืนนาน 2-3 นาที แล้วบ้วนทิ้ง วันละ 2-4 ครั้ง หลังอาหารและก่อนนอน งดบ้วนน้ำ ดื่มน้ำและรับประทานอาหารอย่างน้อย 30 นาทีหลังใช้ยา

- รับประทาน 0.75-9 mg/day แบ่งให้ทุก 6-12 ชม.

ข้อควรระวัง : - ใช้ภายใต้คำแนะนำของทันตแพทย์

- ผลข้างเคียงที่ควรระวัง ได้แก่ การติดเชื้อราในช่องปาก

9.5 Dexamethasone 0.05% mouthwash

Contains	Dexamethasone 0.05% mouthwash
รูปแบบ	ยาน้ำบ้วนปาก
ขนาด	0.05 มิลลิกรัม/100 มิลลิลิตร/ขวด
ประเภทปัญหาหลัก	ปัญหา ก
Pregnancy category	C
ชื่อการค้า	Dexamethasone 0.05%MW 300ml
รหัสจากฐานข้อมูล TMT	916818
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	100775000004203000000000

รูปที่ 9.5 ยาสเตียรอยด์ Dexamethasone mouthwash (Dexamethasone 0.05%MW 300ml[®])

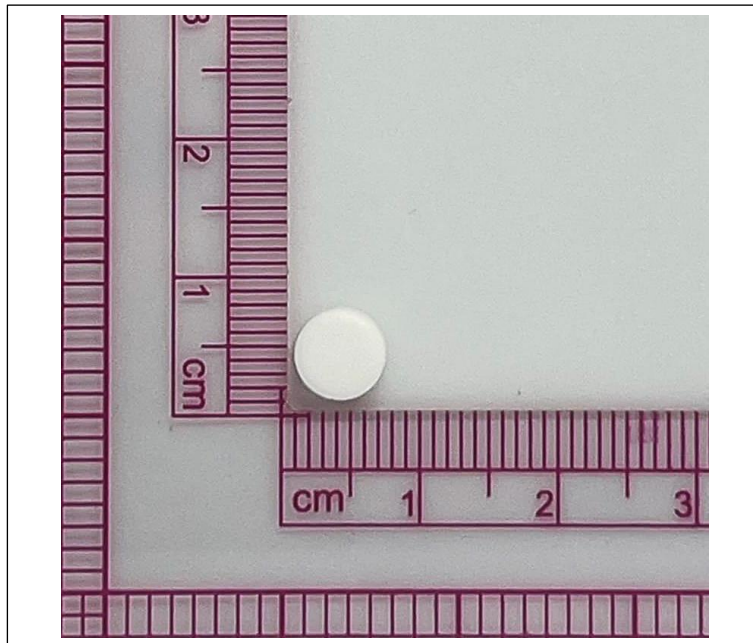
ข้อบ่งใช้: ใช้บรรเทาอาการปวดแสบและอักเสบ ที่เกิดจากโรคเยื่อเมือกช่องปากมีการหลุดลอกหรือเป็นแผล เช่น แผลร้อนใน รอยโรคไลเคนแพลนัสช่องปาก (Oral lichen planus) ในกรณีที่มีแผลกระจายหลายตำแหน่ง

วิธีใช้: อดกลั้ว 5-15 มิลลิลิตร นาน 2-3 นาที แล้วบ้วนทิ้ง วันละ 2-4 ครั้ง หลังอาหารและก่อนนอน งดบ้วนน้ำ ต้มน้ำและรับประทานอาหารอย่างน้อย 30 นาทีหลังใช้ยา

ข้อควรระวัง: ผลข้างเคียงที่ควรระวัง ได้แก่ การติดเชื้อราในช่องปาก

9.6 Prednisolone 5 mg

Contains	Prednisolone 5 mg
รูปแบบ	เม็ด
ขนาด	5 มิลลิกรัม/เม็ด
ประเภทบัญชียาหลัก	บัญชี ก
Pregnancy category	C
ชื่อการค้า	PREDNISOLONE TABLETS 5 MG
รหัสจากฐานข้อมูล TMT	768581
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	101391000003521120381506

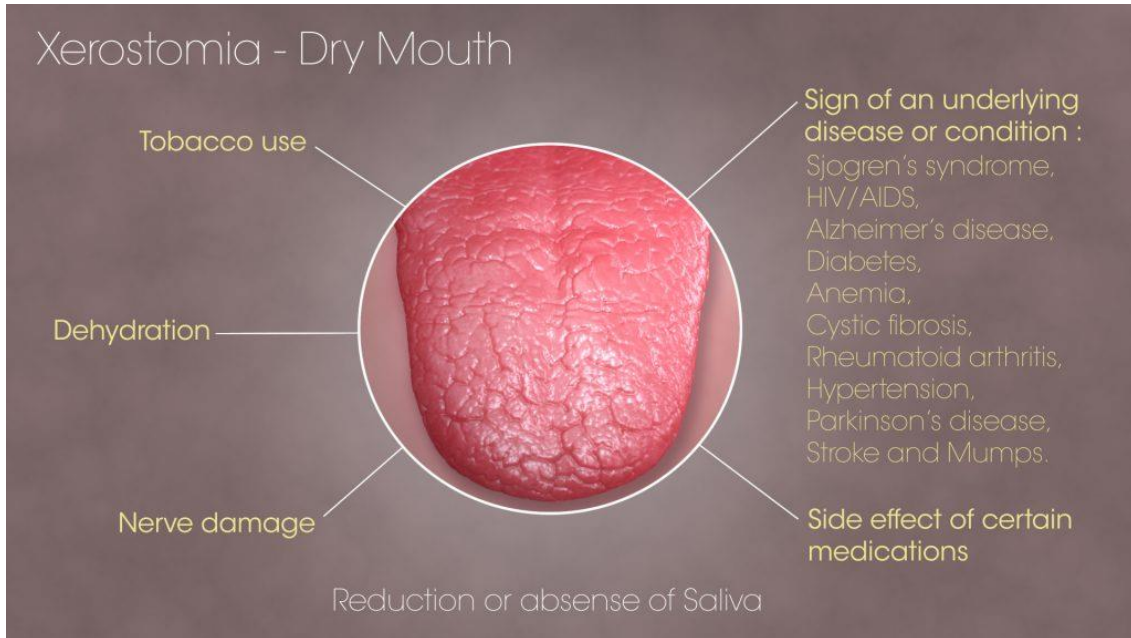
รูปที่ 9.6 ยาสเตียรอยด์ Prednisolone 5 mg (PREDNISOLONE TABLETS 5 MG[®])

ข้อบ่งใช้ : ใช้บรรเทาอาการปวดแสบและอักเสบ ที่เกิดจากโรคเยื่อเมือกช่องปากมีการหลุดลอกหรือเป็นแผล เช่น แผลร้อนใน รอยโรคไลเคนแพลันัสช่องปาก (Oral lichen planus) ในกรณีที่ผู้ป่วยมีอาการรุนแรงมาก หรือรักษาด้วย สเตียรอยด์เฉพาะที่ไม่ได้ผล

วิธีใช้ : เริ่มรับประทาน 0.5-1 mg/kg/day โดยรับประทาน 1 ครั้งหลังอาหารเช้าทันที เป็นระยะเวลา 5-7 วัน แล้วค่อยๆ ลดขนาดยาลงในปริมาณ 5-10 mg/week

ข้อควรระวัง : ไม่ควรเพิ่มหรือลดปริมาณการใช้ยาและหยุดใช้ยาด้วยตัวเองโดยที่แพทย์ไม่ได้สั่ง

บทที่ 10 กลุ่มการรักษาอาการปากแห้ง (Hyposalivation&xerostomia)

10.1 Biotene oral balance

10.2 GC Dry mouthwash

10.3 Xerostomia mouthwash

บทที่ 10 กลุ่มยารักษาอาการปากแห้ง (Hyposalivation & xerostomia)

10.1 Biotene oral balance

Contains	Aqua
รูปแบบ	เจล
ขนาด	42 กรัม/หลอด
ประเภทบัญชียาหลัก	-
Pregnancy category	A
ชื่อการค้า	Biotene oral balance gel
รหัสจากฐานข้อมูล TMT	-
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	-

รูปที่ 10.1 ยารักษาอาการปากแห้ง Biotene oral balance (Biotene oral balance gel®)

ข้อบ่งใช้: ช่วยบรรเทาอาการแสบร้อนของเนื้อเยื่อภายในช่องปากจากภาวะปากแห้ง ในผู้ป่วยที่มีภาวะปากแห้งจากการใช้ยา โรคของต่อมน้ำลาย ผู้ป่วยที่เคยได้รับการฉายแสง และ/หรือเคมีบำบัดบริเวณช่องปากและใบหน้า หรือสาเหตุอื่นๆ

วิธีใช้: บีบไปบนลิ้นเพียง 0.5 นิ้ว แล้วใช้ลิ้นกวาดให้ทั่วช่องปาก เหงือก กระพุ้งแก้ม ลิ้น เพดานปาก

10.2 GC Dry mouthwash

Contains	Aqua, Diglycerin, Sodium Carboxymethylcellulose, Carrageenan
รูปแบบ	เจล
ขนาด	40 กรัม/หลอด
ประเภทบัญชียาหลัก	-
Pregnancy category	B
ชื่อการค้า	GC Dry Mouth gel
รหัสจากฐานข้อมูล TMT	-
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	-

รูปที่ 10.2 ยารักษาอาการปากแห้ง GC Dry mouthwash (GC Dry mouth gel®)

ข้อบ่งใช้ : ใช้สำหรับทาเคลือบในช่องปาก เพื่อเพิ่มความชุ่มชื้น บรรเทาอาการปากแห้ง น้ำลายน้อย เหมาะกับคนไข้ ฉายแสง ได้รับยาเคมีบำบัด โรคทางต่อมน้ำลาย

วิธีใช้ : ทาที่กระพุ้งแก้มด้านในช่องปากทิ้งไว้ 10-15 นาที

10.3 Xerostomia mouthwash

Contains	Aqua, Sorbitol, Sodium fluoride
รูปแบบ	ยาน้ำบ้วนปาก
ขนาด	250 มิลลิลิตร/ขวด
ประเภทบัญชียาหลัก	-
Pregnancy category	B
ชื่อการค้า	M Dent Fresh
รหัสจากฐานข้อมูล TMT	-
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	-

รูปที่ 10.3 ยารักษาอาการปากแห้ง Xerostomia mouthwash (M Dent Fresh®)

ข้อบ่งใช้ : บรรเทาอาการปากแห้ง น้ำลายน้อย

วิธีใช้ : อมกลั้วครั้งละ 10-15 ซีซี เป็นเวลาอย่างน้อย 1 นาที วันละ 3-4 ครั้ง หลังอาหารและก่อนนอน แนะนำให้ใช้หลังการแปรงฟัน หรือเมื่อมีอาการปากแห้ง

ข้อควรระวัง : มีสาร Sodium fluoride ห้ามใช้ในเด็กอายุต่ำกว่า 6 ปี

บทที่ 11 กลุ่มยาอื่นๆ (Other)

11.1 Fluoride mouthwash 0.05%

11.2 Solcoseryl jelly 10 g

บทที่ 11 กลุ่มยาอื่นๆ (Other)

11.1 Fluoride mouthwash 0.05%

Contains	Fluoride mouthwash 0.05%
รูปแบบ	ยาน้ำบ้วนปาก
ขนาด	250 มิลลิลิตร/ขวด
ประเภทบัญชียาหลัก	-
Pregnancy category	B
ชื่อการค้า	Sodium Fluoride mouthwash 0.05%
รหัสจากฐานข้อมูล TMT	890041
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	-

รูปที่ 11.1 ยาอื่นๆ Fluoride mouthwash 0.05% (Sodium Fluoride mouthwash 0.05%®)

ข้อบ่งใช้ : ใช้อมบ้วนปากเพื่อป้องกันฟันผุ

วิธีใช้ : - อมบ้วนปากครั้งละ 10-20 มิลลิลิตร อย่างน้อย 1 นาทีหลังแปรงฟัน วันละ 1 ครั้งก่อนนอน

- งดรับประทานอาหารและดื่มน้ำภายใน 30 นาที หลังอมบ้วนปาก

ข้อควรระวัง : เด็กอายุต่ำกว่า 6 ปี ควรใช้น้ำยาบ้วนปากปริมาณน้อยและมีผู้ใหญ่ดูแลขณะบ้วนปาก ในกรณีที่เด็ก

ได้รับสารฟลูออไรด์จากแหล่งอื่นด้วยให้ปรึกษาแพทย์หรือทันตแพทย์

11.2 Solcoseryl jelly 10 g

Contains	Chlorhexidine, Keratin, Glycoproteins, Petroleum Jelly
รูปแบบ	เจล
ขนาด	20 กรัม/หลอด
ประเภทบัญชียาหลัก	-
Pregnancy category	B
ชื่อการค้า	Fullext
รหัสจากฐานข้อมูล TMT	-
รหัสยามาตรฐาน 24 หลัก	-

รูปที่ 11.2 ยาอื่นๆ Solcoseryl jelly 10 g (Fullext®)

ข้อบ่งใช้: - ใช้สำหรับแผลหลุม แผลลึก ช่วยสร้างเนื้อเยื่อ เป็นยาใช้ภายนอก

- มี Chlorhexidine ช่วยฆ่าเชื้อแบคทีเรีย

- Keratin และ Glycoproteins ช่วยกระตุ้นเนื้อเยื่อแผล ซ่อมแซมเซลล์ เร่งการสร้างเนื้อเยื่อ ทำให้แผล

ตื้นขึ้น หายเร็วขึ้น ไม่ทำให้แสบผิว ป้องกันการเกิดแผลเป็น

วิธีใช้ : ทาบริเวณที่ต้องการ วันละ 3-5 ครั้ง

ภาคผนวก

การเขียนใบสั่งยา

ประกอบด้วย

1. การเขียนข้อมูลทั่วไปให้ครบถ้วนตามแบบฟอร์ม ตั้งแต่วันที่ ชื่อคนไข้ DN เป็นต้น
2. เขียนคำสั่งให้อ่านง่าย ไม่เขียนแบบหวัด ๆ
3. เขียนคำสั่งให้ครบถ้วนสมบูรณ์ เขียนชื่อยาด้วย generic name ขนาด รูปแบบและวิธีการใช้ ไม่ควรใช้

อักษรย่อที่ไม่เป็นมาตรฐานสากล

4. เขียนชื่อให้อ่านออก และเขียนรหัสประจำตัวทันตแพทย์

อักษรย่อภาษาละติน

p.o	=>	per os	(กิน)				
a.c.	=>	ante cibum	(ก่อนอาหาร)				
p.c.	=>	post cibum	(หลังอาหาร)				
q.c.	=>	quaqua die	หรือ	o.d.	=>	omni die	(วันละครั้ง)
b.d.	=>	bid die	หรือ	b.i.d.	=>	bis in die	(วันละ 2 ครั้ง)
t.d.s.	=>	te die sumendum	หรือ	t.i.d.	=>	ter in die	(วันละ 3 ครั้ง)
q.d.s.	=>	quarter die sumendum	หรือ	q.i.d.	=>	quarter in die	(วันละ 4 ครั้ง)
o.m.	=>	omni name	หรือ	OD	=>	one day	(วันละครั้งตอนเช้า)
o.n.	=>	omni nocte	หรือ	h.s.	=>	hora somni	(วันละครั้งก่อนนอน)
p.r.n.	=>	pro re nata	(เมื่อต้องการ)				
q.4.h.	=>	quaqua 4 hora	(ทุก 4 ชม.)				
stat	=>	immediately	(ให้ทันที)				
MW.	=>	mouth wash	(ใช้บ้วนปาก)				

อักษรย่อ

tab.	=>	Tablet	cap.	=>	Capsule	mg	=>	milligram
amp	=>	ampoule	inj.	=>	Injection	mmol	=>	millimole
oint	=>	ointment	pwdr	=>	powder	ml	=>	milliliter
sol	=>	solution	g	=>	gram	U	=>	unit
susp	=>	suspension	syr	=>	syrup	mixt	=>	mixture
mOsm	=>	milliosmole	IU	=>	international unit			
IV	=>	intravenous	IM	=>	intramuscular			
SC	=>	subcutaneous	EC	=>	enteric coated			
SR	=>	ยาออกฤทธิ์นาน	supp	=>	suppository			
mcg	=>	microgram	mEq	=>	milliequivalent			

บรรณานุกรม

1. คณะอนุกรรมการพัฒนาบัญชียาหลักแห่งชาติและคณะทำงานผู้เชี่ยวชาญแห่งชาติด้านการคัดเลือกยาสาขาทันตกรรม. (2016). คู่มือการใช้ยาอย่างสมเหตุผล ตามบัญชียาหลักแห่งชาติ ยาที่ใช้ทางทันตกรรม Thai National Formulary 2016 Drugs used in Dentistry. กลุ่มงานนโยบายแห่งชาติด้านยา
2. คณาจารย์ คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2567). คู่มือการใช้ยาทางทันตกรรมอย่างสมเหตุผล. คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. คณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ. (2567). ประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง บัญชียาหลักแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2567; เล่ม 141 ตอนพิเศษ 275 ง (ฉบับลงราชกิจจานุเบกษา). กองนโยบายแห่งชาติด้านยา สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
4. สำนักพัฒนามาตรฐานระบบข้อมูลสุขภาพไทย. (2565). บัญชีข้อมูลยาและรหัสยามาตรฐานไทย Thai Medicines Terminology. [Internet]. [cited 2025 Sep 10] Available from <https://www.this.or.th/service/tmt/>
5. สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ. (2012). ระบบการบริหารจัดการรหัสยามาตรฐาน 24 หลัก. [Internet]. [cited 2025 Sep 10] Available from <https://drug.nhso.go.th/DrugCode/searchDrug.zul>
6. กองนโยบายแห่งชาติด้านยา National Drug Information. (2016). บัญชียาหลักแห่งชาติและฐานเชิงประจักษ์. [Internet]. [cited 2025 Sep 10] Available from https://ndi.fda.moph.go.th/drug_info
7. เกสัชกรสมเฮง นรเศรษฐ์กุล. (2553-2556). คู่มือประกอบการฝึกปฏิบัติงานเภสัชกรรมชุมชน. แมคอินโฟ จี.ดี.จำกัด
8. Wynn, RL., Meiller, TF., Crossley, HL. (Eds.). (2019). Drug Information Handbook for Dentistry (25th anniversary ed.). Lexicomp
9. American Pharmacists Association. (2014). Drug Information Handbook with International Trade Names Index. (23rd ed.). Hudson, OH. Lexicomp
11. ภก.เมฆา วีระวานิช. (2567). พาราเซตามอล ยาสามัญประจำบ้านแก้ปวดคู้บ้านเรา. หมอชาวบ้าน.ปีที่ 46. (ฉบับที่ 541). หน้า 43-46 [Internet]. [cited 2025 Nov 27] Available from <https://www.cpat.or.th/assets/uploads/contents/940/240618043728.pdf>
12. FDA/CDER SBIA Chronicles. (2015). Drugs in Pregnancy and Lactation: Improved Benefit-Risk Information. Accessed August 1, 2019. [Internet]. [cited 2025 Sep 10] <https://www.fda.gov/files/drugs/published/%22Drugs-in-Pregnancy-and-Lactation--Improved-Benefit-Risk-Information%22-January-22--2015-Issue.pdf>

13. Mospan C. (2019). New Prescription Labeling Requirements for the Use of Medications in Pregnancy and Lactation. CE for Pharmacists. The Ohio Pharmacist Foundation. Accessed August 1, 2019. [Internet]. [cited 2025 Sep 10] https://cdn.ymaws.com/www.wsparx.org/resource/resmgr/CE_Magazine/WA_0416_State_CE_Lesson.pdf
14. American Dental Association. (2018). ADA dental drug handbook: A Quick Reference. Chicago, IL. American Dental Association
15. Jeske, AH. (Ed.). (2019). Contemporary Dental Pharmacology. Evidence-Based Considerations. Cham. Springer
16. Jeske, AH. (Ed.). (2021). Mosby's dental drug reference (12th Ed.). St. Louis. MO. Elsevier